

12. Fágæt og sígild orð
í íslenzku máli. Í safni þessu
eru um 2000 orð, sem ekki eru að
finna í dansk-íslenzkri orðabók
Sigfúsar Blöndals. Voru upphaflega
rituð á spássíur orðabókarinnar, en
hér skrifuð upp í einu lagi til
hægðarauka. Eintak Jóns Pálssonar
af orðabókinni er nú í eigu Boga
Ólafssonar, yfirkennara.
-

101 blað qto. Lokið 19. október 1940.
+ viðauki 4 blöð qto.

Fáget, sígild orð í íst. máli.

Meginhluti þeirra orða, er hér verda talin og íg hefi hlot samant, er jafnvel um í dag ó
vissu margra landmanna. Sökum þess, hvar þau eru, a. m. h. sum þeirra, eins þar sem
istærk í anda og á lögunum (formi), tel ég mikið um verð, þess lígi fyrir með öllu ni fjrnist
svo, að enginn vilji við þau kanna sig framán, sem í öllum orð. Sum þeirra eru þegar svo
er sér gengin og aflaga orðin, að þau hafa tekið gagnstæðum menningum í mál-
inu eða þýðingum: þau, sem áður voru hvers og þins mostu, er ni niðrandi og
morr þvi að stamma af þessum orðin. Önnur eru ambógar orðin og engum
stáljanleg, enda er lítil þvi gerð, að klyffja þau til margjara: Ad leit, að upp-
runa þeirra og þýðingum, aflidstun þeirra og samþendun þeirra við annað.

Þetta má og geta þess, að sökun hinna margháttaðu breytinga í lífum og háttum
þjóðarinnar, afvinnuþrengnum hennar, sidnum og veigum, eru margt orð og hvar-
toli þegar hvarfin og mega þau ni heita óþarf eða ónothaf til þeirra hluta, sem
þau voru talin góð og gild. En steyldi þetta ni eiga fyrir sér á breyðast
afur, og all eða flest fara í sama þarfarið sem áður, t. d. físthvídarnar, smá-
báta-útgæðin o. fl., málki svo fara, að mönnum þótti gott að grípa til þessara
gömlu orða, heita og hugtala, er áður áttu svo vel við, er þá yfir glötuð og
gleymd. Hver myndi t. d. stíflja þessi orð: undirhljód, brjó-lingur, bodastellin, vom-
ur, sanssetningur, hindurvitni, rásengur, nefilpa o. s. fr. eða sagnirnar, að klippa, að
láta hana, að þenna, brýna, hluma, að bræða ann, að standa stóttu róðri, að leggja ávar
í kjól (þ. hvar þess er þarf og í hvarri vög þá er gjafi), að hveð umni stó, efundast o. s. fr.
þetta, og öðr margt fleira, er þó tilheyrandi smá báta-útgæðum, sem ni má sjá, að
sá lagdur vidur með öllu, er í o. s. v. i vordum að verda talin upp afur í lífri
myndum áður eða hinum sönum. Hvar vör þá þessi orð, hugtöl og sagnir að þessu?

Sama máli er og að gagna við ymislegt þá, er á landbúnaði laust: Þau eru velam-
ar þurmar í stað ymisra áhalds, sem fáin myndir vito hveða heiti hvar þau eða til
hvers eru notuð. Hvar myndi t. d. þetta þessi orð eða stíflja þau: Þing,
o. a. o. í þeirri menningu, sem þau eiga hér við. Þau eru til í annum menningu einu og

brismær, jarðslagi, tréskeri, einsteini, undirgæðum, hafur, keysta, munnþing
og m. fl. í háttaleysi til þess að séu að samum vilid sidar í athugasemum þessum
og vísar, en ég hefði tilforis það, m. a. í orðaból þins Óleipsdóttur, en vottól það in syngu
þessu, en ég hefði sáfuad í, áður en þannu hefð sáfuad sína. Síðan hefði ég sáfuad í annað
þessu und orðum, sem eldi ein tilford í orðaból þins.

Þótt hvarfi sé ég ein, "Hönnastari né Hönnastari" í þessu átti mérinni y sigð
í málfræði, þá skinnuðu ég mér sígi við, að láta ádra meira, þversu "Lofdi" sem
þeir annars þessu að vera, sjá þessu sem þessu minni (Óleipsmanns), af veru
málfræði að þessu vildi nota þannu sem málfræðingur þessu eða láta á vísu í
þessu þessu sjálfu eftir þessu og sigðum orðum í iot. máli, af þessu þessu
þessu þessu.

Þessi er síð þessu, að gagnrýni þessu til þessu á ymsum orðum y setningum, sem
þessu er að þessu, en þessu þessu á minni eigis athugasemur y ályftum þessu
þessu.

Áður en ég lýft inngangur orðum þessum, vil ég þessu þessu frá þessu, að þessu er langst þessu þessu,
að ég und samþingri þessum vilji "láta ljós mitt sténa" stóranu en annars
mannu og þessu en þessu vísu, heldur en tilgangur minni, að þessu þessu þessu,
þessu er þessu langan þessu hefði þessu stýldu minni og þessu annars þessu, að einu
yndi til þessu að þessu: 1. að þessu til þessu öllum þessu mörgu þessu, en þessu
í þessu og sigðu málfræði minni og þessu þessu þessu þessu og þessu, og 2. að
gagnrýni þessu í þessu þessu, sem mér vindi þessu og þessu orðid iotungu máli
til málfræði þessu og málfræði þessu máli sjálfu.

"Langin veit það að þessi þessu er minni þessu", segi málfræðingur þessu. Þessu þessu
og þessu und þessu þessu og þessu máli vottól þessu, en þessu af þessu þessu og
þessu vil ég að þessu né þessu und öllum, og þessu þessu þessu þessu en þessu.

Reykjavík, 17. Júní 1940. Jónsson

At finst í gullstararflóðum, fangum og myrum; það er móbrúin leðja, allföst, og stór á hanna eirlitum bld. Orðið var notað til þess, að fosta lit í fötum duktum og þræði (mosalit) í stað álúis og glersalts (Vitríol) o. fl. síðar.

Af þessum orði var það drogid, að sagt var við óþneinlata skalkona:

„Hvad er að sjá þig, barn! Þú ert allur útatáður, draugur“

Orðið í eldverk steytt við fornordid at (að), né heldur at það, sögnir okkurin af á atart.

Haf sem haft er um áflog, hystkingar, sem ~~þorind~~ er af sögninni á þetta d. d. nauta-at, atart (fjirjast), atfor, atgangur o. s. frv.

Orðsins at er gefið í Orðabók þins Ófeigsunar og Þlónðals og kom egi þess þar að, ásamt fleiri orðum, sem síðar verða nefnd.

Ambari er fagott mjög, en þó er notað í Arnessýslu. Eg hefi séð það hjá Jóni Indriánu lds. 155. og er það nafn í austuro-trogi. Má vera að það bendi á sögnina „ad ambra“, þ. e. að stríðu við eitthvað annað.

Brissmír (latnelli: brissmír), er alþrumu orð í Arnessýslu og þekkja það þar flestir, enla svo að segja daglega notað. Það er drogid og orðinn brís, þ. e. eldur, str. brís-heitur = eldheitur, brisingamir = af bródd- um málmi, brís-úrður sandur o. s. frv. Orðið þýðir því brótt smjör, sem storknað hefir síðar, en venjulegt er það notað heitt með matnum.

T smjör

Þrumuhár (sanna sem vinnuhár) í hræðyrum, refum, hundum o. s. frv. í vissum tímum og aldri dýraanna, t. l. þegar þau reidast eða eru í vígahugi; standa þá hárin beint út frá kroppi (hálsi og hryggi) dýraanna.

broddur þó fyrir ljánum. naldurum af þeim da geiðo, líkt og af hrævarandi í myrri.

Stenjala (latnati: stensjela) er oft kaff um skraffid stass hvanli; Orðunjalfr kemur er eins og vindbana gjápsi ind gajot, sjáli vid stver, str. húsleði hjó Salómonis)

Snodrana (af snodis og rana, str. ^{nád} ~~at~~ g rana) Þessi: Páll (atunfrá landi á bati sínum, en lítlu síðar fór Pétur sumu tíð; þeir sjó hvort til annars oða vita hvort of áðnum, þessum, eins og sagt er, að þeir kafi, þess hvort of áðnum. Því segir Páll: "Pétur var í snodrana's effir mín", en Pétur: "Páll var í snodrana á undan mín". Aðrir segja: þeir voru í snodrana hvort of áðnum, Páll og Pétur. - Eins fremur er sagt, er svarð sþvinnings: "Vristu nokkud um þetta?" "Ó, já, ekki, ég kafi, elsti einhverja snodrana af þeim." "Hér virðist vera um d noda vitnastý ^{trúna} sem verðt sé að leit effir, oða komast á snodis um, enda er sjónin um mig um þá hugað að vera nál og áðnum mómum og vita um þarðis þeirra; þeir m. a. d. grunnblazt effir þeim: Er í snodrana um þá: - "Eg reyndi að kafa snodrana of þessum, svo þessi sem mest var."

(str. nasusjari)

Sjúgur: Það fer svo miklið sjúgur. Hundi þá eigi vero þessi sjúgur sam vid en áth mð þessum mátt. Orðid sjúgur er eins sé einnig nafni á áhaldi rimm, en bato og stípsandis nota, til þess, að sjúgöta róm að nógu, svo að huddar verði rannar að byrðingi eða róngum. Noti snidrana í þess í stá þess, að hann kemist af með í þess. nafni, t. d. þessum fylkt botd að botd of ríng, þá í þess. til einþis, í sjúgur", og yrdi, engum að notum. Snidrana ródur þess þá sjúgur hann drjúflega hann fer með efnd (naplana); geri hann sé elsti grinn fyrir þess, að hann er að eyða að sjúgur, fer svo miklið (af miklið), í sjúgur" hjó þessum. Orðid sjúgur er annars til í þessum vðasambandum, t. d. sjúgur um dyt of glugga, sjúgur í þessum of þessum, sjúgur í nóðum, "sjúgur í þessum", o: þess þá eða reidi v. o. þess. g telad kafi verid um "dragsing í deildinni"; o: í Alþingi, svo að sjúgur má vidda þessum í sambandi vid ömmur vð gatvik, en í þess þessum sjúgur láto manns eigi

neith, ^{það} sem fandi geti forþordnum, en sigur sá, en falskætturinn
"Gad fer svo mikid í sigurinn" virdist byggdur á, stílar engu eftur og
olett gad, sem í hann fer, hlýtur að verda öllum til ónyfis, eins og ódur er dæft.

Ráunbogar er að vísu fornyrdi, en þó í nokkru eini dag, þar sem það á við Dami:
Tall er eigandi rekjardar og Pétur eigandi annarar og ljiggja tónd þeirra
sannan. Því ber svo við, að Pétur fer í fjörva, til þess að gófa að þró þvott
nokkur muni vera heldur af sjó þjá þorum og sér hann þá rekjard á eit þera
að landi, svo uerri landamælinum, að eigi má í milli sjó, þorum megin það
meinnu land, en þó að loknum svo, að það verði í reknum Póls; hann nð
því til þessins og bugar þá til hliar frammi, að það lendir í rekjard
Péturs og þér þá þá fandi Ráunbogi í fjörva hans og af hans völdnum.
Óridd eit út af þvinn sig virdist því beuda sjálfst í það (ráu), að þér sé um óleyfi-
legum verlanad að ríða, þar sem þvinn já nulegt var, að þér mundi hafa leitt á
reknum þvinn Póls, ef verkunur Péturs hefði eigi verid valdur að ráunbogi
þeim er ^{þér} það tók, þvinn hans atþessu.

Refilþá. Refil"er stödu og þá en þíða. Þér er um snjó að ríða, t. l. í útneisnum,
sem legid þvinn einu og stada á óstótti jörd, en nú er sókkrad ríða þíðvindi, svo, að
þvottar allir og þvinnakollav sjást nýtt er snjóbráidnum. Þetta er nefnt refilþá,
t. l. einu og talad er um fál í jördu, óklasnjó, sporrakau snjó 0.370.

Loa er það um rekjard. Dami: Páll á rekjard, en síðer hann stíli sjálfur, heldur

byggir hann Pétur jördina. Þ leggja þá bréfin (og þau munu vera til eunn frá fyrri tíð) er það talið fram, að leigulivi (Pétur) eigi rétt í að eiga "leigulidagagn" jardarinnar, sem sé þeirjar (Lodur eða fjórur) álmur á milli losa fyrir það, að stula landsdrottinn (Páli) öllum leynis kjeám (500 og hvali eða öðru öðru) er í reiknaða kemur honum að kostnaðarlausu að öðru leyfi. Hérna það undan sjo og "stunda reiknaða" sem eðri hann (Pétur) sjálfur eiga að þeirra.

Leigulidagagnid er því fjórum sin, er Pétur ber fyrir þetta starf sitt gjarnu. Reitur y landsstaeld er þessu ávörðandi.

Þú geta losin verið með þessum hætti: 1. Rót trésins og það af trénum, sem kemur fylgir er t.d. 2 alm. og 23 þumt. Rótin er því annað losid, en eundi trésins, sem við hana lodir eða er áfótt kemur, er hitt losid. Pétur í því þetta.

2. Efri eundi trésins er t.d. 3 1/2 alm, og hann á landsdrottinn, en midjan þess hefir brotnað frá 500, að rötinni fylgja 4 alm. og midjan er aðeins 2 alm. og 20 þumt. Það á Pétur er Páli tæða hina klettana.

Að þetta geti farið svo um reiknað, er hugaulest, t.d. í Bafstannum, þar sem heilt tré getur verið inni í kringum og brotnað þar í þann vey sem áður er lýst. Rót og toppur trés geta verið los, hvort fyrir sig: Rótin, los frá jörðu, þar sem hún er, og toppurinn getur hafa haff eða verið herra greinar er sjá auðgarn er þegar það rekur. Los er því allri þeir eundar trésins, sem losnað hafa frá öðrum eundum þess, og sér þeir "3 alm. á milli losa", á leigulidagagn og annað eundi sem á reiknaða kemur, nema öðruvísi sé ákveðið. Sol og þann, þar, þeirjar og þjann, svo og leit í fjörm og öð "fjöruför" tilheyru verjulega leigulida og mátti hann offast leigja þessu "hlammindi" undan jörðinni (e.m.k. fjöruförin) gegn öðrum hlammindum, reidingsristu, totföruvandi, hazagöngu og þessháttar, á nokkurn endurgjaldi til landsdrottins.

Causaleitun. Þetta er allmannaþing og í öð. máli og þó eigi síður þýðing þess, en það er eitt mál og margna annara og í málinu, sem eitt úr af fyrir sig felur í sér þýðing þess allt, þar sem í frumum áttum málinu, t. d. drottinn þessa. Það er 4 orð eða fleiri til þess að sýna fríð samrúptu og þýðing. Orðid Causaleitun mundi víst verða höfðunad í drottinn máli, en þarum eigi í Causaleitun mundi áttu best verða höfðunad með ordunum: Þann vortur og gættuð, eða með sögninni, og aðla, Þann vortur þess formeliga gættuð, eða þóla gættuð. Þannig eru margi öð. orð miltu yfirgefnunni ein úr af fyrir sig, en margi önnur erlend orð, nema þar, sem tekur einn í gættuð og latínu, einn í drottinn máli. Eitt orð eða tvö í öð. máli geta þó komid í stað margra erlendra orða, en hafa þó sömu þýðing.

Hindurvitni. Það er drottinn ekkert algeru orð í þeirri menningu sem er hefð og það er einn nunnur einn úr lídi, m. o. hér í Austur-sjóttunum, sem er kristu trú, og þarf það engu stýringu við. En hér í Reykjavíki hefur ég áfær nunnur þeir veru, sem stýrja þó á þessa leid, og þykja einhennar þil erda helid, og sátt vortur við þó: "hva er ekkert lídi, yður hindurvitni (á birta)?"

"Þar í stað" Hvat var það, sem gættuð komur" áttu við, er þó sögdi. Hérna eru nunnur. ar þinnar. Og fasti þinnar í þess þar í stað, en það þýddi það, að þinnar var fastur í bryttuðun þess, en þinnar átti. — Hvernig stýldu þeir, í Rosapottinn "Hinnar stað orði nunnur gættu? Þeir mundu ekkert stundum og stundum átti", heldur ávallt og hventu, sem vortur við hafa önnur orð, og eigi þykja þessi orð nunnur kláru hvent nunnur; Þeir mundu þinnur ekkert vel við eiganu (!) úr-gættu, sem vortur þinnur blyttunur annar, nunnur annar áttu lídi landsinn, sjálfum þinnur og drottinn drottinn þinnur gættuðun annar, sem þó önnur þinnur gættu þó önnur þinnur fullstíllur þinnur, en það er þinnur þinnur bryttu þinnur með í samundum þinnur og sögdu, ... bryttunur þinnur, með þinnur þinnur stað." — Síðar þá og sönnuð þinnur nunnur nunnur, er eigi þinnur samur samur eður var, en sjálfur þinnur??"

Vetrarhvíði. Náfnaf þetta hefo menn stíllid svo, sem var þáð þeirra fyrðingur, þá
 „hvíða fyrir vötri“, gagnstætt öðrum vöfledi. Sejninn, „ad hvíða fyrir vötri“, m á vitslögum
 þakna mid eim vötri og kalla þáð „vetrarhvíða“, eim og t. d. ad þryllo vid kulla, m á talum
 mid öðrum kulla krollur o. s. f. v., en Vetrarhvíði sá, en hét um hvern, en oft sjá auðgum á
 jörðu úti, síðla dags og mid lápri sötu, einhverum í hraun-nybbum, þrossafurum og stráum,
 starpani í þvællum mýrum og jafvel í ústojinni há á tímum. En þáð hvíðliti,
 silfurlitadin þvæll, líkni silki og niðla smágjörvari en Konunglægar vefi; liggja þeir
 sjaldan vidur vid grasvot ed. í löyðum, heldur í strá vöðlum, steinnybbum og yðlum
 kullum, s. d. gjrdingastaurum (og á milli þeirra), krifa þinlum, hafi krifa vrid höjd í jörðu,
 og þinlum vid látna svina upp. Þvællinn er hlíð vid hlíð - elki hver yfir öðrum -
 nokkurnlaga eim og þvæðar vefur í vefstóla, og oftast eru þeir margir mettar ad lengd.
 Þyfti madur handi sinis undir stöðu þessa, sést þinn elki í fingrumum á álfum,
 heldur ad eim á milli þeirra. En menn höndina vid vötri, svo smágjör en þessi
 einhverumlaga elki stöða. Þinn guffar elki upp ad sinum, m heldur þessar þinn fyr en
 þinlum og höndinni hafi eyft þann svo, ad þinn hverfur mid á sin, ad þess madur
 sjá ad vötri þess var hvald of þann vötri. Einhverum lítili hattu liggja ad sam lodum
 vötrið vara í þvæðum þessum, en þann þvæðum og seigja þvæðum lítil, svo, ad of
 madur glannir í fingrum, slita þvæðum og rugla raki. vötrið þinn stíllid eftir á hönd-
 inni.

Þvæðing og þvæðing var vötri, þá vorum vid þvæðum vötrið vid þvæðing i myndum minni,
 ad eim niðri vid vetrarhvíðum, hafa hönd á hönum ad lítili niðri vid þann, heldur ad
 vötri þann eigi, þvæðing ad þann vötri, „stafa in strakkanum“ og var þann þvæðum
 vötrið „djöfla stafa“, „þvæðum strakki“ o. s. f. v., enda þvæðum áhrif þann eftir þvæðing:
 1. Þann var svo óþvæðum þinn, en guffa á þvæðing þann midri vetrarhvíði var fyrir, ad
 þvæðing niðri midnyttu þinn; þvæðing var þvæðing vid: ad stöði, þvæðing niðri vetrarhvíði sátt.
 2. Þann var óþvæðum þvæðing þess, ad vötri vötri ydi þvæðing haldar og vötrið meiri,

sem hann var stóttari og viðsköttari.

3. Hann var (sagður) setur í bragð og því talinn eitt af "vélavörðnum þrem vandum" til þess að freista manna til þess. Hann var kallaður með höm og jurt einu, en við Nórðlunda átti hann umtalsverðan vaxandi og söttum mikið í að eða, að hún var talin "Holl"; nafn hennar veit ég ekki með vissun, en við Nórðlunda hana, "Sakugris" eða "Sotugris" og þóttu okkur hún góð, enda eitt af þeim fám selgðum, en við fundum hana stóttari, nema þá hundasíman og hvarnalaggi, fyr en þó að upphvar og iofurum hvar til sögnar og hvar til, og hvar var að hvarast í Nórðlunda "til þess að fá sér rög", "vitandi og velþingur".

Uppskriftin varð fela varð í fúrlandi en í vottandi, og þó kallað að undanfengnum fúrlandi og undir vottabreytingu. Hann virtist eiga lítið við hvar í lofti stóttari, nema því að hann var í undan hvarann að fúrlandi, að hann væri rög og vottandi, stóttari hvarann saman vottandi, eins og hann er sagt.

Þú er þess að gata, að vottandi hvar annað nafn, jafnvel fleiri en eitt, sem gata gefid bændingur um hvar eða hann er og upphvar: Hann heitir hvar-angr-og, hvar-og-sinnur og í sannlandi við þetta er kallað um hvarangfall, stóttari náttfall, hvarfall (eða jafnvel vottfall!). Þó hann sagður - og þóttu að hvar i hvarann, því mikið land við "sagður" - virðist hann eiga rittilvæð stóttari við hvarann ("setur, eins og hvarann"). Hvarang-og, bændi i, að hvarann rignir i lofti; hvarangfall bændi og til hvarann sama, og hvarang-sinnur, að hann sé i fúrlandi: "Sillkiþráður ein hvarann í þessum stóttari, sem manna vita eigi hvarann.

Stundum og oftari, en vottandi hvarann i viðsköttu mikið vottandi, stóttari fleiri, með rignun i milli. Þetta virðist bændi til þess, að hann sé eins og frotu-hvarann i lofti, en rignir virðist eða falli til jardar undir einhverjum sér-stóttari hvarann vottandi, hvarann eða hvarann sama loftslagi o.s.frv.

Hvarann hafa gefid sér þess til, að vottandi hvarann sé einhverjar effirtildeir

leifar stórkvæðinga, er sáminn í lofti upps, vefir flagna eða fíðvella, er
vefi vefi sína líkt og konungur loin vefur fráði sína í stórum gjáum, fyrir
hellið munna og hraungjófum.

Vilji maður aftur í móti falla frá heyringdinni um „regnid“ „fallid“
v. fr. og helja líðlegra. Það fradinn, hefjarnar eða hevd það er, er,
stafi frá stóðvinnu, matka vitnum eða öðru flæsi þess þess, er ofta verði
í leid þessu um jörðina, þá vandið. Þetta er vinnu eigi ósennilegt, er
þá galti þessu heldur eigi rigur vinnu eða flæsi fallid til jörðar í
lofti, eina og vafu in beuda til, er hevd sáun um þetta er, þú líggja
fradinn þá eigi vinnu við vordinn, heldur vinnu þessu í laun lofti,
frá sínu stráinu til annars, sínu stórnýðbunni til annars?

Vetrarkvæðingur þolir engu vinnu; og hann sést nannað nanna í lofni, og
er ávaskið að þess, hversu oft hann sést, hve norri jörðin hann er og
þetta. Þegar sólin er svo lágt í lofti, að stinn hannar beris undir fradinn,
verður hinn sílfurlitadi bláur eimfi þessu lofti í þessu er allt.

Vetrarkvæðingur hefi er þetta, eina og öðru vafu, frá beinvaldi, ein þessu í
Ritla þessu þessu og séð hendi, er hversu hefi er séð hann vinnu og vinnu þessu er
í þessu er við sílfur. þetta. hefi er oft gert mér þessu er að athugi þessu er hann
vinnu í vinnu þessu fyrir vinnu og vinnu stórnýðbunni og þessu í þessu, er
þessu hefi er aldrei séð hann, er heldur í þessu vinnu er í þessu.

Hér vandið vera um allri vinnu, er allt eimfi vinnu, er þessu þessu
er vinnu, er vinnu vinnu til að athugi vinnu; er þessu vinnu vinnu vinnu
vinnu vinnu, er hefi er séð hann vinnu.

Reykjavík, 3. ágúst 1935.

Stella

Nýlega sé ég í bláði einu máls höttinn, "Þóttum er sí þang", ritadur þannig:
 "Þóttum er sí þang". E. L. V. hefir hér veid um þessu villu á nota, en þó er sjálf
 svo oft í bláðnum og namuot nokkurn tíma. Lídrættu, að þótt er sí þang
 fyrir sig geta orðið svo áhrif, ríkur í hvern lesanda, að þótt ráðis meins en híd rættu
 það geti veid efnis í fróðlega og stæmti lögu bóti, að safna öðrum mállæp-
 um bláðnum, mis stíldrum orðum og amögum í eitt. Með þessu er sjá,
 hversu hælur setningar sína öllu öflug og hversu veir erinn um
 factis und þugum í dómum. Það er reyndar von á svo sé, því
 það er eðli þjús laup síðan það mál rædi meins en í öðrum þing, a.
 m. 16. hls í höfuðstáðnum.

Nýlega rakti ég á þannig orða setningu í sama bláði sem máls-
 höttinn áður nefndi var: "... því að annars glatar þjóðin sínu
 sjálf. Todi og sínu tilveru". Þessiloga hefir mátt orða setningu
 þessa í síð leid, að meinsing hefir eigi breytt, þótt áður
 hefir veid vikið við í þessa leid: "Öllu glatar þjóðin sjálf. Todi sínu
 og tilveru allri.

Þá er það orðin veija, ein þessu ritstjóra sínu á öm erlilögu bláði,
 að fara svo til orða: Það þu vera, í stað þessa á segja, það þótt vera.
 Þetta er á vísu "þu gelfim" náunzi, af styrmi atbur sínnar og öðru,
 sem vill reyna til að gera sig fyndinn, en notar þessa og þessilögu
 amögum og orðstípi, auk ítel margu afbaldur orða úr er-
 landnum mállum, ein þessu dómum og mestum. Þau eru svoðan
 miðgrietur og mynd, að ein gyltug er á tína þau upps.

Þá er um og sum "stáldin" þar er á of. Þetta effer - namu hód! -
 og þessu vera á reyna á rita effer fram bardi, E. L. Hallinn (Karl-
 inn), hvarinn (hvernig) gemmír (gef mér), sjálsagt (sjálfsgaf) o. s. fr.

Eiríkur, Samilaga er það óvirkilegt ein í tíðum, að jafnframt því, sem ungl-
 ingur sítur í Skólabællum, hafi hann eitthvert annað verk með
 höndum er það að lesa eða lesa "lexin" sína. Þetta var frókleitstífti
 mitt á östunárum mínum, og fleiri okkar bróðra. Skólabæturinn var
 mæjnklafrú í Kópavogi fjóssins eða átta áttundum tæri þar. É átti
 heidinni hálft óg "Kverinn" mínus og las eða las eldi, en hún hönd-
 ina hafði óg á dallröndinni, sem ein liturinn var í gæd. Þallurinn
 var gæd á lit, með svörtum járntöndum, á botni hann voru ein-
 flöjur volkara, sumnar nýjar, en allar gamlar og gödugar, efli margra
 árs idnug eyðandi þodli, sem með idni og "eilífu gutli" eins og
 það var kallað - varu að lokum í hinum harða málmi, sínum, og
 segja mátti um það, eins og um vatnið, sem með idni vinnur skéinun.
 Hér var að vinu verið að vinna nýja verk, tvö í seum, fjótt óstýld
 vör: Að lesa og lesa Kristinfródi sín og vinna að framhúðlu nauðsyn-
 legrar vörutegundar, sem, eins og þó stóð á, enginn mátti ein verja það var
 ein liturinn. Á sínum var gnaidd og gutlad frá morgni til kvölds, og
 það var uppleyrt svo, að fagurgrann litur var fenginn til þess að lita
 í honum allskonar stínum, einhvern þann, er nota stýldi til stjólada.
 Liturinn var haldgödur mjög og er tíðt engu skemur en stíminin í álf, þann
 þurfti því eldi að endurkita, jafnvel fjótt þann yfir margra árs górnal.
 En hvortlöggi var þetta leiddilegt verk: Að lesa Kverinn og að gutta,
 með Kverinn í vinstri handi, halda því uppi á dæfri dags tertiunni eða
 gúttartýru á ljúsa kolunni í fjóttværlunni og gutta adallinn á hægri
 hús sé og heudi. Hver voru svo launin? Þann snoppur og fyrir engu
 Kverinn og ófullnægjandi lit í dallinum! Lexian og litargjörðin er tíðt
 þeim sem lesa átti og vinna, þeir dags í ræd! En svo varð hvortlöggi

frá haldletra, sem mátti þolinu mátti var við f. í höfð, að reyna
að "stíla" frá samiliga af sá.

Einum þótti inliturinn ómissandi í bróttarstálmis, setstakta,
kenningsleista og kenningstimmstöfka, svo og í myndsegni allt og í
magningsgjöra, sem notadur var í stímsstaklesemur og stímsstöfka,
fráfrá þessum hótli stíguet ná "daustris stór". Alla þá einu, en
að þessu laut, vorum vér, myndingsdregur, vandur við að leggja af hendu:
Samun (og smá á stímsstöfka: "gera" stó^{tt} og brýdda þá, vafa díska
allstunna, smá alla úngultanna, fori allt og linnur, flétta reipi, síla
og gjardi, smá hvarpa og tótur in beini og horni, lada þau og lyklju-
beygja, frá elskert af þessu og var að reypu in kaupstádmun.

Áhaldid sem notad var til þess að smá foru og linnur in, og
nefnt "reipstagara verk" (in dómten), en það var í þessum lagi: "Ása-
fjötur" og "Mápurinn"; hið síðara oftast nefnt "látur". Þýsingur þess og
þessari einu helpi í stífa í áttum stáð í "kenningsleista og hollisidur"
í þessu tilgangi einu, að láta það eigi falla í gleymsku að fyrri og með
allu. Þriðja áhaldid við foruinnunum var einnig til, en það var svo
vinselt, að í vil helst komast hjá frá að nefna það, enda þessu eigi ein, þótt
eigi séi eini í upphöfundu hrisi og allu afri, þul í þessum, að-
eins við það, að huga til þess. Það var nefnt "berlingur". - Nafnid,
berlingarlatu, bygg eigi að þaðan sé runnid? En vitandi, en þar eigi við
höggaru þarðalag foruþerlingu (í hótli) áður þessu. Berlingarlatu
var flétta og fremur óskammilegt.

21-12-38.
Jostallur

Höfn. (höfnun). Þor er fyrir þessari höfn: Vor höfnir,
sumar höfnir og hausthöfnir, er allar benda til þess
hvernig fenið er manna höfnir höfnir við á vösta þessu á milli
á milli; þeir segja mér:

"Fenið er þess höfnir höfnir höfnir", eða
"Hann (s. d. stjórnmálamaður, sem nýlega er staddir upp
in söttveili) er fenið að höfnir höfnir höfnir"

Þá er of sagt á gagnstæða hátt, ef ills höfnir höfnir:

"Hross er er er höfnir höfnir höfnir, þeir þau
vornir framgengin eftir vettur höfnir höfnir höfnir."
Sinnilega er orðið höfnir" í þessari meiningu, afar-
garnast og í ött við yfir höfnir, kladdað höfnir og
hlýrra höfnir, stýli, eftir er fenið líf og aráttu. Það er
sinnur meiningar, sem almennt er notað sem orðið höfnir:

Hann er fenið að höfnir höfnir höfnir, hjarna við o. s. fr.

- Það var hr. Sifris höfnir höfnir höfnir, sem vakti athygli
mína í þessum orði (höfnir) og segir hann það algerst í Vestm. höfnir
höfnir; ef minnst þess eigi að höfnir höfnir höfnir, er þó gefur veld,
að það sé einnig notað í Línus höfnir höfnir höfnir, og einnig í höfnir
höfnir.

Því lík orð, sem þetta er mörg höfnir, er í höfnir höfnir höfnir
að veltja athygli manna í þessu, liggja í dái milli höfnir höfnir höfnir, er
þau er höfnir höfnir höfnir höfnir, og vottu höfnir höfnir höfnir
í sér í höfnir höfnir höfnir höfnir, er manna í höfnir höfnir höfnir
höfnir höfnir höfnir höfnir.

Um hljóð

1. Náthljóð í Kirkjugeðum. Einnig fyrirbodi slyso, einum mannskæða í vjó. Þá er g
kædd um náthljóð í hrafsi, þá er hann segir fyrir um dauðföll eða mannskæða.
2. Goshljóð í hrafsi, þá er hann kemur í gott atí.
3. Sniðhljóð (sbr. flokkauma). Þetta er hljóð í Morgunblaðinu 17. júlí 1927, um
söngvöld manns eiss, og í sönglistarlisti um hann.
4. Quidihljóð. Það hefur stundum, og máður leggur eyrad við hágjávas fjör-
völd og hlutar vel; er það einkennislega svo fandi niður, undan Fallkviku, sem
er svo fjávi laudi, að ekki er brim orðid. Það er fjó ekkí:
5. Trinhljóð, er það er oft með ymsum blá, enda óstöðugt nið og hvarflar
til og frá, effir fjó, þær vindstæðan er að verður síðan.
6. Sniðhljóð. Það er oft að heyrast í svadabrim, hafáttar-um hlypsingi og
sniðgangi; það er hvelld og hvarflandi nið og, er það segir ávalt til um
það, hvort hord lid er í vandum, eða hvort von er á linn og hláhi. Þó
hvelldar sem hljóðid er, þess lengra varis sniðgangurinn og fjó verri verda
hafáttarhardindin, með smá blotum og sniðsu frosti í milli. Hljóð þetta er gætt
7. Sniðgangshljóð, sem er eiginlega hljóð sama sem sniðhljóð, er mildan og viltan.
Eintum er þessi hljóð nið og lid í langvarandi ítsýningi og umhlypsingi, er
ávalt enda með mot-hardindum náð og nið um vetti eða síðan.
8. Varahljóð er það hljóð nefnt, sem heyrir í vörum milli klappa og steyja vidland, s.
h. í þuláshöfn og víða annarstæðan, sem vjór fellur í lá að laudi. Það gí álpanti
og hvortí eiss stöðugt ús þungt eiss og trinhljóðid. Þá er og
9. Hafíshljóð eða-vidur, malandi er og ístun, ekki stílt fjó hljóði sem heyrir
í stáris hús um fjógar jaudstjálfla um. Það er eitt hljóð ávalltasta ymvolgasta
hljóð um og hljóð heyrir. Híð fyrstefnd heyrir í 12. Júní 1881, er hljóð síðan 25. Apríl 1913, þá í
Landstánum, er allin flýdu út, nam í: Þóðí úsi að fjó frá "Kassanum".

* Þá er hljóð þetta ekkí í "Gyngu atla, lúft".

"Kron" þegar eitthvad fór aflaga, var oft sagt: "Há þykir mér vera
Kron Kron í heilningum."

Ordið er að vísu sjaldgæft og sennilega sterilmálostærpsi (slang), en ég
heyrði það oft, og hefði ekki gleymt því. Örnýslega get ég fundið
það í "ad það eigi sé næm iót. uppruna Orðabók Þorvalds (bl. 453)
hefi þú tekið það gættar í setningu hjó þ. Ep. kt. 63 og þýðin það Þrótt,
Óþæðs (þvædur, geiparagunn), en ég hefði aldrei heyrt það nema í
sambandi við eitthvad það sem fandi hefi Ullurlega, valldirupplingi
t.d. í heilningum o.s.frv.

En svo geti ég hugsað mér að orðið eigi ebbi að vera Kron, heldur
Kron: Ritur, sfnafrodilegt frumefni, og sé þá tekið úr eðlendum máli. Hótti
þú segja, að annað lag eða litur væri Kronum í veldfangs efnið (þeir
heilningum), þess hefði efdilast hann staflaga.

Ranamoot = rebaroot. Sjávarflóðin í veturna flytja ávallt yfir loftið
frá sjónum upp í flóðin og þannig í Selskeidi og víðan; en það fló-
holt (handur, niðlur víðar, sem notað er var í netflár), viltur, fjaddir,
svampa, stáljar og spítur. Þetta v. fl. rust fyrir svo niðri í flóðnum,
en er heysingur vinda á vörum, rekur það í krömmum upp í flóðnum,
og af því að rustið er nefnt moot eða moot, er orðið myndad af því
og svo rama. Þú er sagt: "Hárra er það mí ramamootid áttarna!"
þegar niðri rusti er safnað saman að húsaballi, eina og t.d. víðan
sjá hér í yfirnum "portum" balli við og milli húsþyngingar, einlunur
hins stórti vaxlunar hús. - Ranamootid er moot og ragin, set og hófur
sem stítur upp í fjöllum og rust það, er áður er nefnt, innanna það,
svo og þangblat, húðingur, sal, kjami og þari frá sjónum.

Spákonukaffi eða spákaffi var þannig til búið:

Svo stærkt kaffi var hitið í Kúmnu í Kattli, að þá er þá var heldi í Bollanum átti þá að hafa komið innu. Þá mátti ekki geta að þá, hvar Bollinn létast, þá þá varð að hella Kaffinn úr hönnu, heldur varð að eiga undir þá, að Kaffi var svo stækt, að ugglauð fléttu á liturinn Kúmnin stóð fram. Sá, sá sá, sem spáð var fyrir, varð að drekka Kaffid til botns í Bollanum, tala hann síðan ^{ser.} þógglegi frá munirum og hvalf. hönnu í sama vetfangi, síðan átti að sanna Bollanum þriðjóni máti. sá sá yfir höfði þess, en spáð var fyrir, og þannig einnig undirstöðinni, sem Bollinn hafði fadid í, matan Kaffinn var heldi í Bollanum, ef vera kynni að rithvöld af Kaffinn hefti farið utan úr Bollanum, niður í stálina. Vori stálin heim, var þessa síður þá. Þóki átti að hafa flótun löfa í botni Bollans þriðjóni og sá, sá sá, en spáði, átti að soga um leidi: „Spáðu, spáðu, Bolli minn!“

Þegar svo í Bollanum var litid og lögnurinn hárdráður svo, að eigi kynni hann hana minstu ögn ^{til}, komi fram myndir af mönnum, dyrum, húsum, stípunum á sjó, fjöld og hadin, og borgir og eyjar. Geti var þess, að Kaffid var búið til af Kaffibanum einum, á þess að blanda neim saman úr þá.

Hvort spákaffid var búið til eða þesskist, amannstadar ni í Arússu fólur er mér ekki þannig, en þá var þáð alþrumugt og þótti alveg óþekkt vitni um nanga þáð, en meim eigi gæmadi að komi fram.

Arbuxuavatn var gagnstótt þessu og ymist nafni „Stövl“ eða „blaud“; síðan nafnið var „mildad“ í myndinni með þáð að þessu þáð var þessu vatni.

vörslu (væðu?) vöðlu = vaturvaru myndi o. s. f. v.

hóttin gu, sá sá hvalandi

útrúðir

Stokkholmur. Manns þeir, er kominn til höfna á milli vaxa til Stokkholmur í Þakka,

þá Stokkholmur, á þess að vera á höfna, vaxa þeir kalladur Stokkholmur manni og
 höfna þeir. Stokkholmur þar bar í nafni yveru vottun þess, að til þeirra
 vaxi stöfnuð í Stynda og í viðgjönn, og nafnið eitt, út af fyrir sig, var í engu
 lund álituð niðrandi fyrir þá. Þengur manni þessir oft svo góða hluti, þótt
 aðrir vaxi um þá. Vilna líma að hafa, að þeir stöfnuð hett uppsí hluti
 þeirra manna, er þengur vaxi höfna eða alla vaxtárin. Þeir hettu oft svo á,
 að þessi Stokkholmur þeirri var kvottveggi í samu góða beði þeirri
 og þengur þess og hafi þann mest í för með sér fyrir þá, að þeir gátu kvott
 þeim til þess sínu, hvernig þann þeim vaxi. Þá best henta fyrir sig, og
 fyrir formann þá og skipstjófnir, er vaxta þeim far- stundum fleiri en einu
 yfir vaxtárin - hafa Stokkholmur þessir þeirri Þakka þjálf í
 för með sér: þeir komu í stöð þeirra, er vaxta undir, eða á annan vaxfall ári;
 þeir komu í góðan þarf þar, en skipstjófnir var þá manni eða hálæg og var
 þeir oft eftir þeim söst, þeir margir þeirri vaxi vaxtárin að dagnadi og
 alvaxi sjömannu. En söst þess, að þeir áttu eitt þeim auðugt, þótt þess
 þau hafa, að stunda Stokkholmur þessir þess best gegndi og á stöð fyrir þeim.

Þú er annað að, eigi yljögumalt, komid um í málið og þá í nýgj niðrandi merkingu:

Stokkholmur. Hinn svonefna "láti" manni málalokna stíttur laundis - þ.á. m.

Gudm. Dannesson prófessor hafa fundid þetta nafni upp til aðgreiningar frá vaxta loknum,
 um þá manni, þann þeir þjálfir og þar á málal. G. H. þjálfur hafa þó sagt um, að vaxi, loknum
 af Guddi náð - og viljad sínu málal þess, að nafni þess er að líkjá við dranga og Stokkholmur og
 þess vaxi þá til vaxid annan nafni í þessu manni, er eitt gótt þess, að vaxid "Stokkholmur"
 er samu merkingar og stítt eða stíttur, ande hafa nafn þess sínu, þessir nýtu
 manni "Loknum af Guddi náð", hafa vaxid engu lídu stíttur til að þjálfu manni til lífsins
 er hinn að fyrir þá þess. Þessid Stokkholmur er vaxid og gegndur nafni og nafni vaxid.

- Þess vaxid vaxi, að nafni "Loknum af Guddi náð", þessid vaxid, málalokna eða vaxid lokna (Stokkholmur).
 Þessid

Lossabrigdi (latmali af loynsabrigdi). Orðid er vestfirskt, og í við það, að skip siglin með ströndum fram, en lendir í miðvindum. Það siglin hefur yfir fjörðum, þó þar er hvarssíðir miltid, en í milli fjánda þessa og nýsta fjánda, sem skipid allar einni, að sigla yfir áðan á, en fjallsmilti hár, en gengur í sjó fram; fram undan fjallsmiltans er blájalogn, vegna vindvarans, sem fjallid veldur og er það bygnu þetta þessi, sem loynsabrigdi nefnist.

Loynsabrigdi, að farið, baturinn er skipid vart að fara yfir loynsabrigda beltis þetta, tafi þá þess og þeirra, er í þó vörn, undan undan þeir að fara til ána og ríð yfir beltid, í stað þess að sigla yfir það. Því var það oft, er menn þessir komu á landi, að þeir sögðu: Við lendum í loynsabrigdum, en það tafi okkur þó við undan að ríð fyrir nosmílum, einu de fleiri.

Ketur. Orðid er komið af kjóti og í þýð. er það ketur (kjótur, s. v. smjörkur) og þýðir "með húð og hár", "öllum þó, sem fylgir og fylgja þer", "öllum útláti", "með öllum ledum", "eins og það leggur sig", o. s. fr.

Því er sagt: "Hann (sk. sk.) á þar vinnu menn sína með öllum ketum", en það þýðir, að hrisbóndinn eigi "hluti þeirra alla, en þeir engan". M. ö. o. Hrisbóndinn gerir þá út, þeir ríð hann hluti sína og eiga að stíla þeim með tólu, "með öllum ledum", "með öllum þó sem þeim fylgir og fylgja þer", en vinnu menn hans eiga þar engan hlut í, heldur fá þeir kaup sitt góldid á annan veg.

Þar sem hér er talað um ket (kjóti) virdist einhverjum átt við þó vörn, s. l. að maður selji hest eða hús "með húð og hár", s. e. með öllum keti eða ketum, og er þá einhverjum átt við gripni til sláttmanns. Hringur og höfuðdur var eigi ávallt látið fylgja með í kaupnum, jafnvel þótt hárinn væri talinn með; svo var og um fötlegg, hause og jafnvel hryggi (hraun). Vori eldri af þessu undan stílið, var gripurinn seldur og hryggur "með öllum ketum".

Jardslagi. Það er um þó blakti haft, einhverjum ley (rekljær) og fióth, en umri jörðu liggja og undir stömunum og þvi. Key, söðnum þess, eð það standur i vottendum heggardi, með veggnum eða róðnum botni (heystadi), en um fióth, einhverjum saltfióth, söðnum þess, eð hann hefir mest miklum og þvinnu of þvi stadi og lengi i stakti: Undir fístrum þá allur gulur eða með gulnum bláttum, sem engin leid er til eð ná úr hömum, hvernig sem fandi er eð gverður hann þvi vordur i braggið, og engin verflun er varu.

Jardslagi i keyi og fióthi, er þvi svo mikil áttum ein i hvorum heggja, eð um botni eitt er eð rada fyrir meum og stöpunu, en engu meitend.

Grummal er það nefut, eð þó er þvi er i eð rannu, en það i fyrstu lapið hann til botus, svo, eð slaki hann á, þegar saltan kemur botus, en þá það dragid um i botnum eða stigið, svo sem einu fadu eða þvi, og er það þetta bil frá söðnum til botusins, sem grummal er nefut. Undir það eigi felid, legi saltan i botni og þá jöki engin fístru áttu öngulinn gripid, þvi hann legi þá einnig i botni.

Grummal er meimum andi mikil, og þer eftir þvi ^{um} hvers konar fístru vidan er eð rada: Á þvostelings- og heiluveidum er grummalid eð einu ein alin eða svo, en i hákarta-veidum er það varjulega þvi fadur. Þvi fyrsta, er dragid lera, til eð eð, er eð hafa þafilegt grummal, þvi nast eð dragu fístrum í afut og þetta og eð "gefu" þannu eftir þvinnu: Eð lara fístrum (einu eða tveim) hlampa með þvi, au þess eð vita vidnam, en i þvi madist fístrum um og vid það verður andvella eð dragu hann og innbyrðu.

Grös: Vid-brinnu er oftast lejið, "i marknum", þ.e. eð midin (þe eða vottum) þvi i öxl fjallsins (þe um það mid eð rada), en sem þann lapið þvi i ^{ólandi} þvinnu þess, en það kallid eð liggja i grösnum" og þer það oftast eftir sjávar laginu, þvott þess er þvinnu eð eigi.

Gleijasmiso. Eins og nefnd bændis til, var þetta að hafa einu nefnduð, eins menn-
 um vörðing náðra var. að glær væri mullid samman vid. Það var alþóttid eystra,
 en aðdris seld, í Dabba bændis. Það var se þ, að það hefði flust austur þannig þáðas
 in þessj veld g fjótti vort, enda allo eltri hettulauti id vora þad, enda má vortu getu
 hversu holt þad hafi vort fyrir hversum!

Gardlogja. Hey, sem náðis upp í undirgardinn. Það vort off hett g relljunn líkt.

Gardari. Hottur, sem sótti mig í id komast yfir ganda da jordingu g fars med þri
 til meins. Þeir vort off ótriloga áradnis og gjardu mikinn skada.

Fyrspita. Saming vort eldspitvunnar vofudar í fyrsta (af dæmdu árdinn fyr ?); þor
 vort eltri í eldofolunum. heldur í lausum þingum, med brennisteinu í árdum
 molanum. Elti id þessja í freim, vort að strjúku freim vortþega mun einhverum
 snarpan hlett, t.d. grófendum þorum, striga o. flekk. Lyktis var vort.

Geirlaugar. ed. Geirlager. sýn = mis sýning. Vid hvada Geirlaugu va þri loja hía er itt, er
 vortþóttid vort, en þegar þess vort vort id einhverjum misást, var off sapt:
 "þetta hett í mi id sé einhver Geirlager sýn hja þer." (vort Geirlaugu)

þal. Það er ^{er} "mergurinn" í þarannum og blóð ^{handis} hans þri nefnd þaljudar eda þal-
judarblóð. þau eru einnig í marinn hjarna g sumum sálvategundum g þessja.

Votaberg. Það er nefnd votaberg, sem vortu seittar in. Það er hettast þri sem
 þessid sé svelt, eda vessaft, þri namast sést id vatnid sé rennandi;
 en þessid er sigelt vott og þannar aðdris, fjótt sél stinnu í þad g þannar sé.

Veifiskati. Skati = mætur. Skata hús = mannskyfili: Egils saga: Ársbjarnarkvæði 7 og 19.

1. Veifiskati: Ól. Kofrafrættur: „Hann var sínkur og enginn veifiskati.“

Lasdlaust. Kap.: „Enginn var hann veifiskati við alþýðu manns.“

Lex. poet. ann., Subj. Egils son: „Vís liberalis“ og „rex principis“: Þjófuþinghöfðingi.

Ordið fjúðin fú: Þoláttur andmáður.

2. a. „Frelsi“ 18, 155: „Lofþingur er enginn veifiskati.“

b. Eintr. XV., 208: „Þeir (fingmenn) eru veifiskatar dómtes stjórnamanna.“

ad. a: Þf. er engin væsalingur, dætur, stór veifur.

ad. b: Fingmenn eru stjórnamdóttur, „áttamóttur“ dómtes stjórnamanna

í effimelnum og dómamannum þess og séð svo felld til vnda:

„Hann var enginn veifiskati.“ (skr. a. og Frelsi 18, 155).

En á veifiskati vori sömu merkingar og Eintr. XV. 208. sögur, þessi
eý aldrei heyrð.

Þín þessir og gnostodu merkingar lagðar í orðið veifiskati, ríða
þú mig í báy við óu þessi gómlu rit, sem til eru nefnd hér á þessu.
og þer þá á vnda heldur lítið úr höfðingi og þess þess. Lofþing-
anna og gjafmildi þess, ná heldur úr sjálfstæði fingmanna vora,
stafgötu og einuð!

„Frelsi útlags“ virdist orðið veifiskati vera frá vinda vora þess
ann höfðinglandadan ~~þess~~ andmann, sem gefur þé sitt-
veifar þess - á báðar hendi, viss og aðal þessur konungur (rex
principis). Annar er þá dómtes einhannilegt, á orð, sem þessi og e. f.
v. mig vinnur, stúli þess. Öðlart svo gnostodu fjúðingar.

Veifistaki

urindj. Korda

Egilssagi: ~~Þáttafjötur~~ 7: "E kanna fagot höldum þotti skald þé mitt at skata húsinn"

- " - 19: "Korðka skamt meðal skata húsa, né andokt af almanna sýjót."

Ad: 1. Hórnunum þotti höldum eigi skaldalann minn glæsileg í höfðingja húsinn.

- " 2. Eg tel að eigi sé ^{spáttu} þú þú meðal (milti) höfðingja húsanna. Þeir eru stórir
hverir þeir. Þeir eru eigi í húsanna stóri.

Naydala: II. Kap. bl. 18, 16. linn, um þottbjörn stórjafni:

"Andign var hann at fe; most var þd; gull og silfr; miltit madr var hann vorki og
samur at afli; engi var hann veifistaki við alþýðu manna"

Engi var þottkallr veifistaki kalladr, heldr sintkr.

Frævi: Veifistaki: Þóðsel = eyðolusamur, kanna haandit = ólátur, gjafmildur.

Soandj. Egilsson: Veifistaki: Rex principis = Konunglega sinnadr höfðingi.

(Rex poeticum via liberalis.

Vindmáti er það nefnd, einhvern á Vestfirðum, þar sem vindur mæst er gagnstæðum áttum úti fyrir háum fjallakrikkum, er má á sjó fram. Þá vindur þessi eigi saman, er talid á milli þessu nefnd hognabryði.

Vetrarbarningur er nafn á hordum yvondur smjör, sem safuð hefir verið smátt og smátt að vetrinum til, enda er þá mikill hluti þess orðinn gamall og stremmandur matur.

Veldur. Lýsingarorð þetta er haft um seyðdau ost, er aðinn, var látinn vella en ekki sjóða. Var hann þá nefndur vellu-ostur eða veldur ostur. Þegar borid er saman, erki veldur sá er varir" við þetta orð (veldur), má sjá hvern mikillvert það er að réttu orðin rétt, og svo er um fjölda orða.

Málfiður er það sem var fullgildu máli við flóðum fíðjar sem vaxanarvörn og er það ymist 18, 20 eða oftast 22 þunnungur frá aftasta liði spor fram að hvalbu, að hvalbaki frá stílbu.

Magaeyptur. Þegar fíður hefir "leiid" úngul svo, að hann stendur fastur í maga hans er það kallað magaeypur fíður, og ilt að losa úngulinn nema með því að rist. fíðinn á sveidinn.

Maðsundur er ekki nein sérstakur sandur; því tilur sandur getur vada verið ein þessu veinu maður fimmot þar; en það er kallað, að fari maðsundur" að grafa eftir fjörumathi á leirum til beitu. En það er fitt verk miðj að fari í maðsundur, en einhvern þó, að grafa (hann) á votu.

Málvörnumi! Þegar mönnum voru sagðar einhverjar óvæntar fréttir, sem namu að föttu trúlogar, sagði sá, er heyrði: Málvörnumi? = með alvörnumi? Hann átti frá við það, hvort þessu, sem sagði frá, væri alvara.

Manntrjáps. úp. Þindist eikarfjöt úr stípi sem farið hafði, var varad við því að hinda hann og sagt: „Hirtu ekki þessa eptu! Það er manntrjáps-eik!“ Þessari eik var oft dreift við galdra: Hinn var stundum nandsyns þess hlufur meðal annara hluta, sem við færufti, til þess að galdra væri lokað.

Munnstörum. „Hann átti ekki munnstörum bita hunda sér af neim“, eða ekki munnstörum bita af kjöti, fiski eða braudi.

Gjótur á fori er það nefur, þegar slaki hann á við það, að forinn er rekur af bratt til botns í sjó da vatni. Það er einnig haft um það, þú er menn, einhver krakka, syfjar svo mjög, að þeir dotta eða draga ýsur; er þú sagt: „Það er kominn gjótur í sig; þú þarft að fara að hætta (máttu)“

Rekstur (af orða) Fjærrektor er til, rekstur atvinnu og kúna einnig. Því var það kallað að rekja hjó, lómb í fjall ^{lunn innu} og atvinnu til sjávar og sveita. Þú er „rekid“ ^{alt} heit sem mögnum hjáir að nefna. Skýlaga sá ég, A þess þat gæti, að þannu versuðarid og Randi Kross Félags, eða fari „að rekja barnahúsið í sveit“. Matti þú segi að Stofnunar þessu, sem heit um sig eru hin ar vinnslustu og vinnulegust, séis að „rekja“ börn í sveit, einn og ég og fleiri, vorum notadur til „rekja hjó“ í laga, af Tóði og á, enda var það einhver þarfasti „rekstur“ í þessu línu. M. a. er oft talað um „að rekja út í þokkan“; það var þú vinnsluþandi ^{at} þessa þessu við það stuf ofangreidda Stofnunar, að þú séis „rekja“ börn í sveit; þú er að vista börn um stund í sveit.

Hör (hó, hói, hós) er nafnord, þáft um áhald eith, er til manns hafa veris
 í fle. Þann sveitabáinn, þar sem hlóðin var í eldhúsi. Hörinn var fjól ein,
 á ad geðka þriggja þrumlunga brúð^{þrum} þrum, og var hún fóst í rjáfíð, yfir
 hlóðunum; á henni var þrjú og fjögur góð, með einu til þriggju þrumlunga
 millibíli, svo ad fara m. ötti hlóð þrum, er nedst á henni var, uppi eða
 niður eftir vild, fjóð eða udr eldstöðinum. Krótturinn var nefndur króttur
 og á henni hétu þotturinn, skannan eða Ketillinn, meðan eld ad var. Hilpur-
 inn, sem krótturinn var krótturinn, var flötur sita í hvort eyru í þottinum,
 udr hann sigi með Ketli, eða í handarkald hörmunnar eða Ketilsins. Gott fjótti
 ad láfa þjóð, sem ræfja steyldi, vera udr hörmunnar eða uppi yfir hörmunn.

Veld (veldur) nýtt eða ostur; einnig var talad um veldu nýttu (volga), en
 þótt það m. ötti til samur fóst ad nýttinn hefði verid veldu. Þá var það sitt
 hrad, veldu eða veld. Þíð ^{þíð} sadana kom af þá, ad veldja nýttina, en þíð sidaro af
 þá, ad veldu hana, eða hita svo, ad hún yrði ad dröflu eða ysti (sjóðandi hait)
 (str. bl. 27)

Velta, góð eða vond veidingsvelta, stötin í myrnum, eða m. ö. b. d. um, er
 ad þurvaðum myrnum lágu. Semil. Kinnid af þá, ad þáft var veijal. velt upp í þalunni.

Fjörufar. Það var talin hlunnindi nokkur, er hainubóndi veitti leigusid-
 um sínum við sjó, þáft, er hann byggði hjálqur sínar, ad þáft máttu
 hafa fjörufar, eith eða fleiri, til sölvatekju í fjörum þáft er tilteygdu
 hainu-jördinni, en sjálf átti hún svo mörgum fjöruförum yfir ad ná, ad
 eigandi hainnar eða leigusidi gat midlad öðrum nokkrunum hluta þáft og
 þáft veijalogo í stöfnum þáft um er hlunnindi, s. d. beit þáft hótta, hindeu
 og þáft, eða þáft veidingsvelta (ristu), þáftstund o. fl. þáft háttar. Með fjörufari
 Járðar eig. (Landskróttinn) sjó veitti ávallt sjáftu í jörð sínu, hainu leigdi hana öðrum (D: leigusida) af þáft var leigu.
 Lida, gagnid komid str. „„áttir milli, losa““ o. s. fr.

var átt við það, hversu margu menn sá gati látið fara: sölvafjörn og
 sunnrinn til, en ekki hversu aftur þar: fjörnforin voru talin eftir
 menn fjöldann, en ekki eftir því hversu margar fjörnferdir voru farnar.
 Nýp; fjörnfor voru einnig talin jónis, þótt voru bláminni, svo sem
 heots lán til fjallreiver á afretti, fjaldríms fyrir einu eða fleiri menn,
 og var það rétt á fjöldann og álfnum eftir gjöldandi verðlags stóri þeirrar
 sjóttu, sem afretti var tilheyrði, en ekki þeirrar, sem sá átti heimsi, en
 notari (heots lánid, fjaldríms o.s. fvo. Samu gildi og mun ferjustolla o. fl. F

Leigulidagagn. Eigandi rekjardar býr í annari systu og getur því eigi séð
 um hirðingju trjáreka, hvalreka eða annars þess, en rekur í fjörn
 jandannar. Hann fela því manni þeim, en hann byggir jördina, og
 hirða allan rekja jandannar, gegn því að leigulidinn (ábi andinn)
 fái „þrjár álfur í milli losa“, fyrir þessa munajón hans. Þetta
 er nefnt leigulidagagn. Allan annan rekja í ábi andinn og hirða
 og draga undan sjó, eigandi jandannar og heots ádar lausu og áttu
 lryti en leigulidagagninn, hvort sem það er á heotsid 2, 3 eða 4, álfur
 í milli losa“, en los eru: undan tréinu, rötin og það sem kemur hann
 og fylgja, efri endi tréinu eða miðjan, og elkart af þessu er t. d. 2, 3 eða
 4 álfur, eins og mun en samid og fram er talið í byggingarbréfi lands-
 drottins, eigandi jandannar.

„Við skulum setja (eða setja) ut!“ sögðu for menn inni í Þorl álskops
 (og „fyrir söndum“ Þ. Þandeyj söndum og Myrdals), þá er þeir settu fram
 stey sin til ródurs og þóttu var í leudingju, svo mikil, og setu þessu
 lagi með „ytta“ fö vorum eða sandinnu hirðnum ar laus.

Spundum sögu þeir á dæmum: „Söfnum að!“ Þegar fortjótti á selja
 lengro og lapid“ kom. Hölludu þeir: „Yfnum, Yfnum!“
 Fornadurinn var þó jafnan einn konungur yppi stépsid þótt þá væri
 í Gunnar landi og stóð hann þó í stættum affarð, með stjapa í hend-
 um; tilberinn til þess að yfna stépsinum til hevarar hlidar er þess
 svo þá eigi stæpi flötu, en stépsaldsnum væri sidastir til að yfna og
 stöðu svo lengi sem stætt var, nær stépsid var konungdótt og menn
 tilberinn til að taka til ára. Loks-langu stépsaldsnum á fram-
 kinnunni stépsinum, sínu við heort lard, nær þeir voru drögurinn
 í stépsid, og þá fyrst, en úþ á sínu sjó var konungd.

Orð þann, en í helfi kraft til afhugunar hér að framan, eru s. t. v. á
 frima í upptalningu orda þeirra en hér fara í eftir og eru þann að mestu
 talin í stafrofsrod, þessin eftir því sem í helfi stépsid þann í spássinum
 í orða bókinni, að allga til þess að stéps þann bétur hér en þar var þess að gera;
 í öðru lagi til þess, að þann mætti sjá í einni heild; en sidan helfi í fundid
 sji allfa orð og ritad þann í orða bókinni, en stéps hér, en sem konungd er.

Framanritad er aðeins hugleiddingur minnar um einstoff orð, en þar ber eigi að taka sem
 alþjóttum, enda brestur mig lördóm og þekkingu til þess. Þaf í mí stadar ummíd með þá,
 en tek þá mest orð þann flest, en í helfi fundid og eigi eigeid í Þau st. H. Orðlög
 Siff. Þlundale. Skrifu í þann hér í stafrofsrod, en veit þó ein um notkun
 orð þári sem þar er eigi að finna, en með degi torjunn konungd ávalt úthlud úþá í
 laifinum.

Af lömsingur. Sjór er í af lömsingi, þ. e. þinn d. loyji, deyja af. (Ám.)

Af spjörum. Almanningur er af spjörum með alls þessarar stærðar, lögningu, og okkur verði, "eða: Er af spjörum með alls þessarar lögninu." (Ám.)

Affannur. Formaður og af annar máður til annar í stærki og affost í skipi, gægstótt framminnum.

Afati. "Vid fiskvæðum lítið; það er svo mikil afati." þ. e. manflór, sem á fiskar íta bókunna. Íður er fiskur (lítið) sáur hann, í afu vel íður er til bókunna þess.

Afshelkur. Þar eru leikhent vata namu í heli, flóð de tjarnir þrjár þá elki, í afu vel, þetta - froti; þar er minnum hettu íd fara afan í þess vatni og drukkun, t. d. í Skerflóði við Hrunum, í, veitan Stótturpar, drukkunadi þar flóðkudragur 1755, er, þess er alduneyðinn Danotau" (Kötlugosi) og Skerflóðs-þessi vord af.

Agnarjótun. Griðlandur grautur eða sípa er vatni og sérhitta mjóli, og agnarminnum kjóttu. Þetta er adal matur margs í utmanudum í bjargaróttu, á saum þar ad seigum og minnum, er minnum grófu er sandur matu (af síðar)

Akastfiskur. Þegar tínið var ad skipa fiski í Kosti (Kost var blukin koggja namu) og þar sýnduð ójafu, voru nokkur smærri fiskar eftir, og var þessu þá kastad í nokkur kost til djafu þess upp. Þessu eru þetta heilur, líjona, kastar, lindabylljona og kolur eða gallarar. Þess voru þar elki taldir meðal "fisks", er voru nefndir akastfiskar. Þess höfðu og þess merkingu, ad ef einhver lét illt úti, t. d. fisk eða, í afu vel ad voru, þar var sagt: "Þetta er min akastfiskur", eða af matuð var til upp bókun: "Hér þarf min helzt á þessu akastfiskur til, ef vel í d voru." Þetta upp.

Alsetur. Hvennugt er, alsetur bókun, er síður lítill, ad til getur verið alsetur vaxtíðni, alsetur minn í hessi ad í skipi: Fullt ríðid í skipinu v. s. þ.

Andinn. Þegar þess fiskur sáuð dragast á lóð er bókun (hálfa kafi) var það uppt "andinn sést"; voru þess fjóra, var það uppt þessid, er af

frimur vörn, var það „vörðun“ og af sex skímsk, var það „strollan“ o. s. fr.
apalfer. Fast og seigt þen í míni, sem hæstar (og menn), sátu fastir í, ef
 úti var farid.

a'ni Rasmusli af „hannan“ (og var hinn sá vid)

(2) áru. Týringar var, idur en ígt var in vor ad frá sandi af brim var: „Árid
 þid!“ ad. Vid stulur áru!“ Það var ad leggja áru í 16 líro, ad
 taka með til ródur, af kallad var „Ítun!“ o. s. fr.

Arda. T. d. Brinnar. Það sáð ad sáð rugin arda í tjónum, sundum
 ad í „leidinni“, en leidin vörn þid neftur, en steip og bátar myndu
 ad þræda, eftir ad inn in bringadinnur kom. Á Rangóslidinni
 frá Stokkseyra sandi til lands, eru 18 smúningur um stóstrannu-
 fjörn og en sí lid þó rípi langri, af bær með þessu en þessu kilometur.

Árgangur. Ór ad elfa með í stædi, en árgangur kallad, af þessu ad komu
 áru vid; annars en þinn um árgangur (kallad) og þessu af til ad þessu
 yfir þessu.

Ármanur. Sagt var um menn: „Hann er góður ármanur“, þ. e. lagadinn, ad þessu
 hóðranadur, sá stólliga andþófanadur, sem þessu árinni vel þessu og
 sattu hnyttó, en ártabinn stópti.

Árlatur. Latun vid árinn, en annars sáinn legur tjóninn, ein þessu fjórn,
 latun vid stóll, fljótu ad bær lád, leggja þessu ad þessu. Hann
 gaf vörn árlatur fyrir þessu, deyd af sá vid ródur o. s. fr.

Ástari. Dignar þessu, sem notað var vid stólladinn, í hákalla stórn o. fl.

Ástisti. Múttel fjótt afli. Fjóttu í þessu jarri (í lád ad þessu) o. s. fr.

Svo múttel mynd fjóttur, ad full hlæða var þessu, þessu
 lád var ad draga ládinn ad þessu inn í stóll.

„Vid þessu í astisti.“

Aplakjafi. Orðid var i. l. v. heppilegt orð um dauða undir Heleis, á l. ritu
í ástomáttum. — Gjarnan stótti til þess síð þess orðs og stótti það einn
eý hefi þessid það var hvar fundid. — J. T.

Audarnir. Hvar kemning í stóðd stóps.

Aukabod. Lóð, sem oft var höfð í trogfiðni, og umframt var umjaldan lóð.

Austansteppi. Það er umhverfi í sjónum og austansteppi: Þess og austan vindur,
Hvítur og fallandi báru (smá) austan með landi og af landi.

Aplakjafi gæddur, vaggur, sem náði fullþórnunum manni í oxli.

Aplakjafi ós, sjór og fros. — — — , sem nauðast var það.

andfyllast. um fylli, sem fljúgast í. um menn, sem ástíttu oft hvar annan.

Baðstofu lykkt. Sérstök lykkt er aðbarnandi fundur, ymist góða og vanda, erinn á
Baðstofu kom. Sér, mauna þessur í helli minnum

Þagadagur. Aðlangsamur leikur höllunar þad þagadag, of þessu kom á, d-
einn um helgar í vasa tíð. Samundagurinn var þessu þjóðdagur
því þá var samundags helgin í háidri háfð, frá er einn.

Baldand. Því var bundid utan ofir bróð y stórum stöð.

Baktridar. Tráður, gíldur og brúðaxladur, enda þjóðsetur vel (rassstór)

Balilyngur. Þjógur hlakki, öhlýðinn, fover og þessu sálgur strákur.

Barningur. a. Lúbarningur móti vindu og strámi. (og)

Blóðbarningur. Því miðis, þá blóð kom undan ári og sigg í löfu. Þáðir þessu
barningur voru háðir í hvassvindum, idur ein soð þessu þessu
munnar og stóðu stundum, áu allrar hvíldar, þ. G. Lúna da leygur,
og þó var elki gefist upp, enda var lífid þá leysa.

Þatslán. Þegar menn þessu lúndan lét, d. d. í sálvaþjóru, var þad þá vísu þessu með ein hverjum
gagnkötunum gráða, en þessu meðan lét d. d. háð sittuad annad d. d. annad,
áhöld d. d. vorkjöri, sem þessu, er lánaði, þótti eigi svo miðils munnar, þad þessu
ad þessa þessu þad, sagði hann við þessu sem komur háu ári: „þetta veidur einn þá
álitu sem þessu, þessu þessu gráða geti þá þessu í miði“

Þessu. Vid miðla vorkjöri í höndum, d. d. vid þessu þessu í þessu og þessu, þessu
munnar, einstökum miðlingar af þessu þessu þessu þessu í þessu og þessu,
þad var þessu þessu, og þessu háðid vid þessu var of þessu þad, ad þessu þessu
áttessu vorkjöri stund í háðinn (háinn) og þessu þessu þessu of þessu þessu þessu
einnig ein vid þessu ad þessu þessu (þessu) vid þessu í þessu vorkjöri.

Þessu (o. b. stóður) var þó nefndur, er þessu var ad þessu háðinn í vorkjöri vid þessu lóðin.
Þessu var stundum þessu, er fylgdu þessu þessu. Þessu þessu í miðum
hölluna þessu þessu gótu þessu (eint. gótu þessu) í vorkjöri.

Beitaráttur var mjótt band á höfðinni, sem bandid var itanum bitanna í öngfinnum,
sérstaklega í fasa-fyrirskilingsvöldum og þó er vandmaga lifur var bita.

Belgísa (-B. hampa) var einstepta-öfnum stálur, er morm skaddast í og stöðu í
við slátt í stöðvinnu. Þar líka elti, er vora létta og lidur flekkur.

Bergisill (-bergurinn) er oft í bergi nálaft lögnum og rekur vatu síft í því að seitta;
einum er eitla þessu í vöðubergi, og þó er sína smá molar inni í djúfum berg-
num. Vöðuberg (sjá síðu)

Bert. „Vid fístaðnum á bert“, þ. e. Gullas öngla og áu bita. Það er og nefnt, að hann verur.

Bestingur (1) Samisiga er þetta að í ött við dörður stetta, er morm soþu oft; „Gullurinn
heldur lítið bestingur á það“: Nafi litla þekklingu á því.

Bitala á bitlota. Að staldri vid. Því var oft sagt, morm einhver var að leita að
einhverju: „Viltu elti bitala öf, lítið, morm öf leita að því?“

Bitahöfuðberg. Þegar sigt er þannig, að vindur stendur í stult (bitahöfuð), er það talid borti
þess og lidurasti; er þó öll sagt full af vindi og þetta talid borti er hlida-á-
sida vindur.

Bitla (bitlur). (þessa eyra stöðvinnu vid) Til er stöðvinnu einnig.

Bitar, sár undan liti

Bitar hundur

Blástiella. Sér lífrun norðan rós oft þannig, að þeir stalla árinu flatti þegar á því
þarf að njóta sín bita.

Bláur, samleitur, alvar

Blákyri. Smákeita, stundum nefnt Keilabrygg

Blífar. Nafn á bita

Bláilla, bláilla. „Hannur er bláilla vid hann“

Bláningur, er heft um þann, sem fer annar til áhafsverks (einum að myndi) á þess eyfju
á taka þátt í verkinu að ötu þess. Ordid er og heft um þann, sem hefur

Lífir er féndi; með illu og óvögu fæðri (kvatubætt)

Blóðstörvin. Störvin til blóðs, s. d. í fingri.

Blómsturkarfa. Vafur á völu, um afi skrifa.

Blót. Þegar Koffurinn dreglar rögum, en sagt, að hann blóti. Þetta er þó elti svo, að hann hafi illt í höfuð, heldur lýsir hann oftast án ogju síni með þessu.

Blávi (blófi) hvítu keming; Bláfadaló, Gójar heiti

Blóðmuging í handinum. Hér sýðra, þegar stótt til líns í bili, og handin er verð, um veru eftir en áður.

(ad) Bodabaki, róid svo utri bringandi, sem mest er, í vaxi af vindi.

(a) Bodastíð, þar þú von er til að bodar rísi og falli; varasíð.

Bodastellun (in), hvelt hljád, en einstakur bodar líti frá sér höfuð í hljádum, um leid og þeir falla, einhvern í háskógi og í þerjun innan bringandi.

Bokurumur, s. d. sem liggur í bókolettri, í margum eðrum og safu þess.

Bókastendur, samtíngur af bóku, góðum og ósamstæðum

Bókastiggi (væð gettu vaxtar í bodabaki siff. Þ. !)

Bodabýti, "eldomann" að morgni, í fyrri málið.

"Bodhuga myndur missis eft af brúð síni" (málk.)

Brageyr, bragfötohendur, bragstundull

Brandlingur, smátt brand, en þó eigi mylona.

Braykandi, s. d. sá flótt af lindu (Vatf.)

Brennirotla (varion umme) er og nefur brennigras í Quoscripta, s. d. illgroni; Kélfjörðum,

Brósta að eða út, s. d. þegar eftir háfædi byrjar að brósta út, og eftir flötu, að br. id.

Brættlingur, ganghrættur brim, sumir bodar falla þá elti, en "stautu háu", s. d. þeir "Kreuba" hött í Kollum, utri falla, en sjaldan eru þeir sjónsleikur.

Brættlingur, um hrokojullu hávadamum sam stænumast: "Það er aldrei brættlingur í fjór, að liti stó haldur", sagt eftir sá, er fyrir stöðnumum verður.

Brindrotur, brinsög, brimfylli (hv. h.), en sléi eins og hrögnabl. s. s. 28/10. '34. bl. 2, 4. d. átti
 en þar en flad hól. — brimur (ur), brimsögur, brimvölur, brimvalta, brimstæðingur,
brimrót (öldurót) bringur, brimvadal, brimvadi (suðabrim), brimanda, brimostur,
brimfyllingur (sléi höj Þranding, eins og Sj. Þ. s. s. 28/10. '34. bl. 2, 4. d. átti) en stóftelt brim, felður hávarnar
 báru sem sléi fallu, en hanns vandur áður brimi og meiri föllum inn í lón, og brotur
 þi þótt, en á landi (stærur) kemur. Það er of nefnd, að þá „vadi sjór“. Brimsfyllingur
 en líkistur þar en vata úlgur vandur hárum fossi og óreglulega. Þá brimfyllingur á
 leidmu (brimsundum), hylkast menn til þess að styra báti og ísa voo, að fyllingur verði
 midhjala (en eigi framar. En þó oft kallad: „Láran í ljót!“ og leggja þó allir upp
 áan, þannig, að hlunnur menn vid ljót, áre blóð stá hald í loft upp og klyppur
 skipid þá með einu og þess fljóti langar leidir og ofalla inn ír sundum. Stær
 þá vandur, þ. e. að fyllingur sé svo afurlega, að styri missi sjó, snýst þá á
 einu veltangi, veltur menn og nesti sjór grannur þar abrey. „Höj Þranding“
 en aftur á móti stórvættubrim, svo, að en gu skipi en fast um sundid. Þótt brim-
 fyllingur sé, og hann notaleid mikill, en oft vel fót inn í briminn. Þá er
 sundi en sjaldan fandi í brimfyllingi, né lojid til laga.

Brimsögur sandur, sólbaður og oft heitur, enda selratur.

Brjóstomíttill (da míttill) Gátur (da stípa). Þá en midtalm (brjóstur) gáð, en stípa þar bletta á
 sjó að leggja, en lúka til gangu þyngja í rúðri.

Brókastálur, brókastúv (til á þessu stímu kladi), brókastúllur (sjá rannid
 í brókina of þar, þá of djúpt var vadi), brókar, efni, efni í brok, gott en vort.

Brókastúllur (Þist. s. Jóns Hall. um Gudm. Andr. s. s. 28/10. '34. bl. 2, 4. d. átti): „Ólympid brokastúllur“.

Brimvölur (Flóreyjarbók bl. 357): lífingur og hvass á brim.

Bróð en flad nefnd í brok. en menn leggja ládir þess yfir ávar, í ánu, en þetta
 dæmi nefnd „á þessu brok“, og þykir illt.

Brúga, láta þar langa frá bardi.

Dagsterarbot (útsagnir)

Dagsterar-efni (- - -)

Daggrá (and, haot í had, str. th.)

Dagmátafljó, d. stinn, í rosta til líttri af til M. 9-10 á morgun, en rigning kominn með höfði.

"Danski stjörn" var það kallað, flogur eitthv. frá aflopu vagnu öngtra, illan stjörn er.

Dansot ("eins og dansot") var það kallað af eitthv ad frá ull (!), en ávakt var það með kórólýsisble og í reidrauti málningu: það slampaðist of, elsti of frá hjá heldur fyrir hundaheppni. Slundum var það sagt um allt það sem gælt "heppnarausti", "í lífandi loftinu", og heppni var með. Þá allt frá samiraga, frá frá gælt það, "eins og fund vorri dansot"!.

Dangjoghamur, dangjogljón, sem dangju mátti: Var elsti ofhardur.

Dýrtidarvinna fálbiót meðal Reykjavíngu, frá elsti hinni dýrtidarvinnu, nema á því leyti, á því mögu boga hanna, jafnvel fotti illa sé unnið og lítid.

Djúpigi, fjóttu sem leitar grunns of djúps midum, djúpsiga fjóttu.

(ad) Dotla við forid: "Dotla við drömmu" (Uo. Fj.)

Döni (Blanda II., bl. 201.)

(ad) Drögn í eftir sér vitid, s. s. stjör elsti í vitid: það valdur elsti farvitidna vitid frá.

Drögband, heyrband, svo stórt, á það er elsti einungis raipofyllisband, heldur svo. á það drögt með jörðu, s. d. fengin, stórt o. fl. í fullum raipum.

Drömmann, stórt, har og gildvaxinn madur (Þing. sjítu).

Drjúgheitur. Vers drjúgheitur í þessu sinni er leyft á falo, s. d. heyr, kvalur, sod-fjótri o. fl. heppafengur, sem elsti þarf á boga.

Drjúglatur, svo lítid. Veri á, en í áttu er veigrod sér við á taka á vaxinn, s. d. sá, sem í á ró, og fjúkt gerv frá, en neyri einu til aflo vda áfala. Drjúglatur manns má stj: bejarvinnu: Reykjavík og dýrtidarvinnu frá. -

Dulögn, alþétt. Dulbráttur, afloft, notad við á lyfta lítinn, hrisinn o. fl.

Fall. Vid sudvestfönd landeins getis ymora fallu i sjönnu: Vesturfall er
Lidaot, þá austurfall og loto midanfali, frá landi.

Fallöxi, (Guillotine i Frakklandi)

Falngættar undan heit. fótum, járnuðum og helst i myskri
fallviku, stórviku, t.d. handindaviku i rina o. i ofsa roki og frotti.

Fangalisa, landfrotti

Fanggættarfötur, sem verður fangur fyrir vinnu sína i Vestfirðum

Fastustúfur og einnig sykurstúfur, er i Vestfir. heftur meðar stúbb (urkald),
sem semistoga er eflaður til þess að standa stöðugt af sykru/kyngum
stúfverju. Hann er þá fastustúfur nefndur, sökum þess, að hann fylgir
vinnuástandi fyrir „sykurutgæðing“ (!)

Feigdarbati, bati, sem tekur sig upp öllum að ávör, jafnvel þá er, sem menn
eiga þess sið um að sjá verði þeim að grandi, en það er eigi óvenjulegt,
t.d. i vinnuástandum i Dalbænum og nálöftunum (i Þorbreyri og Eyrae.) að
fjórtilis bati verði minnum og stórum að grandi, en þá getur enginn var að.

Ferdafot; Hann er ferdafot eða eltri ferdafot, sökum veltisins o. s. f. v.

Ferdaleyti, ferðin er að eltri að notum; „Gefur að veis, en þá er vand ferðaleyti“

Festa, i hrammi, s. s. hrammfesta i ferri: Það er fast i hrammi og vinnuþó allir
þeir er ferri heftur áti, að „frá of þess“ uppi.

Ferustonan, fjórur leynin, fjórur í lög minnumandi o. s. f. v.

Fyllingarstannur, þegar tungl er i fyllingu, venjuleg. minni þegar tungl er niðr, en fullt.

Fimsta, það er valdast (með undir þá henni) heit hann gævi (litvundur) með
fimmum, s. s. fimstudegi, einnum eftir stórhátid. Undirbreyting verður
þó oft til fimsta eða vaxandi, einnum i vtri og önnur.

Fyllingur, „Hann er alltaf með fyllingur“ o. niðri drygju máttur, sem
aldrá rekur af, s. s. fyllingur

- Fyrirgangur, 600, 1100 adur midal Skinnsmida vid ad vera got i Hlappin
 Fyrirvals lamb, 6000 fyrir hin ann
 Fyrirspita, eldofrita (af d. fyr) sja meira um það í bla. 191 í rit. D. orðb.)
 Fífti lúsi: 1/ Rús í fífti, 2/ natinn veidimadur í fari o.s. frv.
 Fífti gud: Sá, sem jafnan fíftiadi manna mót.
 Fýsa (i), "Rofaðu mér ad fýsa í fábalið þitt" - o.s. fýsa af frv. "Viltu fýsa?" "Fýsa?"
 Fífti gudur, til ad þurka í fífti o.s. frv.
 Fífti lúsi: "þú fandi" elti fífti lúsi ad."
 Fífti vor: miltid ofla vor
 Fífti þjórn: smár fífti, mjór og mjúg
 Fífti lúsi: affal lúsi. ar.
 Fífti spadi, m. a. so þringar spadi
 Fífti fala, sá, sem aldrar í fífti lúsi ar sja (sjóbla. 60. í rit. d. orðb.)
 Fífti spil: þverhandarbrútt smid af þremur hluta fífti, sja ad þyrstlingi. Fífti. elti talin með
 fjátra spora, sja líjálspora
 Fjallakalla, ofast af fjöllum og þringum fjá, s.d. Hofs. Fofa. og Gín. fjöllum.
 Fjalla steinir, sem ganga með fjöllum
 Fjanda afli (Vestf.) inn í fjöllum
 Fjélgur, sandur, Fíftandi um staki; "þú erst frumur fjélgur piltur" (ad a hilt fjó keltur).
 Fjóstingur, sandur
 Fjóstingur, -hiti, -nygla - dýr - dýr - Hanyur, - mygja, - tad, - stektur, - Gís - Harl
 Fjórðungsfata, sem behur 20 merkur da í fjóttu.
 Fjórveigar (nygri?) @ ofail
 Fjórveik (Vestf.) adgerd í fífti í fjóru.
 Fjórfa (sjóbla. 200. í rit. D. orðb.)
 Flábrjóst, semiloga elti um flábrjóst?

Fluytt, fluytur: Þóðid er elsti fluytt, Ósinn er ordinn fluytur, létthlöðnu stípi.

Flöta einhv. - Það mundi þó eigi vera af þessari vandi ástand, t.d. við Drangsey, að
 Jughinn er veiddur í flötu: flötuðun, - að nafnið er dröjð (af flötu?). Jughinn
 sem í flötu er, latinn namn aða fygla uds eða, sem líka veiddist.

Flödalabbi = lívalabbi

Flóu fýgl, um þá, sem koma eigi í Flóumum. Þar eru "eyndar eyjinn fýgl" (699. Ól.)

Flór (ar) = stáinnaróð, í þat. höfuð og vider) sem stípi um setti. Stípi standa þar í flórum.

Flóglenna: Þegar sjór var svo láinn af, að þó fótta á róa, var sjaldan namn í Flóstránum.

Flómolstur.

Flósterinn, sem stípi standa (af flórum) og um koma við. Einu gólf í ver búaðum

Flot: "Það er elsti kenndi flot fyrir svo stótt stípi um". Flot í lómi, ósi, grunni.

Fluyfrinnabbi.

Flotgegnur ós, svo djúpur að stípi vandi fluytt um hann.

Flotröma (Ar.) um söngrodd manna. Einu eftir að höfuð stóð flot (þeypt í mál þess)

Fluyldungur - leuding (ar stáður) - félag - arás - stáður, - stípi, landi - róa, - vel

Fluyvauidari / - fluyvadur - völdur - þand; fluyfor fýgl, fluybrattur: heilbrigður maður.

Fluyvingdöpur 14. maí, og 1. Ól.

Flóid sild, yða, langa, Heila, Líða.

Flótu bot, skar sig í fl. broti.

Flótu Calbi, - Pappi - belgur - of - Kassi.

Flóblóm: "Gyggandi þad til Flóblóms": Vella sýn, en er sennil. mál þess (Ar.)

Flóbrattis - streymis

Flómanns kaup: Ofkast / skapur í Ar.

Flómanns stí: Hann setti í form. stí stans í vandiðar byrjun; sá sem vandi var, kom elsti.

Flóttinda vandi í heimadi

Flótt um fjarni: 7 lómi: Flótt og fjarni.

Fossbrú (inn) grár (stærskid Hgr. Th.).

Frá-afi (mj. yði, offi mig, f. T.) O: kungu. lang-afi.

Frá-amma (— " — " — amma.

Frannan undir lag, turfa, sam lojd er yfir dýnumar frannst, undir klyff bera.

Frystija, s. l. selja garmar frugg vidur

Frinneljasafu (ari) - frinneljaból - blótt - þr autum - þr aut viltu.

Fródamati (Flak. III. bls. 497. sda. Fródamati

Frostharði í sjó, lítur skapningi í landi; þykk þoka of frosti (frost þoka.)

Fróðahöldur, Dr. J. H. um J. H. Hólar d. bls. 174.

Fransudlar, í 2-3 brogfoto handlungum

Fugla hópur - mengd - dritur - fót (í sandi, svjó) - stór (sitja í þess stóri)

|- hjoð, - þrifa (þr. hundafriða, er fuplar drita í, er víða í kramnum)

|- fót, - vinnufl. fótis f. f. f. stopuð 2 1/2 - 3 1/2 af f. T.) - fit - fótur - hr eidur

fugla + dritur, - vöngur - stél, - fjóður - nef - Gein - augu - ger: síla, kvíffugl)

Fúleypjar, hann er í fúleypjum, krabbi: þiggnilla í honum (ári.)

Fúlvóður (ári.) er fíður barnings - róður.

Funda sólan

Feris lengd: Lengd midud við fót: þetta eru 2° fót lengdir, 120 árir

Fótastakja í sjó, er mörk fari flakluð sömum vopna strannu (fallu)

Fótur kindur, flóblaun lýður: Vocablingur, röfflar

Frannitaka, Tímur 11. marz 1929.

Gaddfóður: Heyrnót, mod, gefid kostum í gadd. = Gaddmod.

Gaddmeri: Stovaxid mætkrysi, sem lifdi með í gaddi, fjórúgeir.

Gaddmerar-yrja, 8-10 pund. Saldist í Eyreth. og Stokkveipi 10 avörjun, 1880-90!

Gagn. móttak: Þ skaffaþ. sýstu hét það skaff (skaffaðu mér skaffid!)

Galjárn (Árn.): Trösnáður jaflofaldur. Munkrota: Blájárnáður, gal-járnáður, stakklk.

Gálgi, en og styrkad bláð, lagð under armid, svo d linn rétt vandi: óstykkið vís.

Ganga til svefnis, til hvílu, til sjávar, á fjörum, í fjöllum (fjallganga og leitir), lílifa.

Ganga: Hann er elsti konninn til gangu: Elsti binnu d útbúnað til vöðru, skipid, velin var elsti konninn til gangu.

Geisli: Skipið gæta að einu 2 vortidur, áður en það fer.

Gangfóður í Klubbun

Ganghart brinn - Ganghægt brinn, ganghægt badi, ganghratt, gang-
kráður madur, batur, hestur, - hrodd. Gangkross: þann er tekinn vörn til úti
þing og vötnu, 1890

Gangkross, sem sísóttel. vörn áttund í göngur. Fjallferdir í hærð ^{þing og vötnu, 1890} gáttar hæg-
bátar.

Gardlogia: Hæg, sem vör upp í mendingardinn.

Gardári: Hestur, sem gjarn er að fara til meins og vör á hvar sem fyrir er. (Árn.)

Gatloppur, Jólavörðinn

Gegninga vörur: Gott da vort til að gegnferandi. Gegningasteli - úlpa.

Geislagar (langar - lojar) sýn: Hris sýning (Árn.)

Gellustey, á augnum (á) á meins mun það: bls. 246 í útl. D. Orðb.)

Gerra en einnig vör vöðurog í Árn. Þrostangerra, s.s. garrí, en úr konnubær;
garrí en með jellum og hreyf. hridum, gerra rok vör, en þurk.

Gerotur madur = Grifala

Gerkrif = algjör krif (ákrif, mjoz mögum)

Gjafartíni, en einnig í Árn. gjafatíni; nodan þé en í gjöf og í húsnum.

Gjörhagar, sá, sem en „fóður“ einnig, hagar af nathum.

Grottafús = grautfús

Grunnall, gagnstætt djúpsall

Grunnós

Grunnsmál = fótir eða vadd (sjá bls. 276 íst. D. Orðb.)

Grodiull = Kodium (e. Cotton) í sér gystandi.

Gronáta, lítill nýp íst. Kornstóng

Grös: Leiggja í grösun: mid: ið, merki þess í setun fells, en það þó eigi rétt mid.

Gudhómslínu

Gudsfraktsgruni: Þvítt. s. J. H. mun þotak bítu. Gudsfraktsuorkoziarun, samu

Gull eða Gulta bítu. Coldrun.

Guldrifa (ur) Kundungur í fjörnskeinum, ofan sjávarmali: Þóðarfrak í gongu. ^(áru)

Gullblaja - gullharpa (Skj. Þ.) Gullkú (samu)

Gönguþjód - gönguþjóð

Gönguþjófur (.) = í íst. d. Orðb.: ^{god} Gu. Þjófur! - Skarpar ganga ofti með velt; þess
 eru seinfrás. Hei er villet: gönguþjófur, gönguþjófur = dýrþjófur
 göngumáður, fjóður í fót. Gu. völuþjófur er til!

Göddalegur, luralogur

Haa-rok, haa-hljóð í sjó. Aftur á móti er talað um há-hljóð í veitind-
um: Hinn var með háhljóðnum (söngurkoma). Há er og haa-
rifvildi: Þeir leuka í h. (Árn.)

Hádegisfjar.

Hafsvætur: Sudlog Austanátt (Árn.)

Hafsvæli: Högur vindur af suðvestri (Árn.) = vindhaldi.

Hafsvæði.

Hafsvand - neyd í sjávarhástea.

Hafsvandur

Hafstríft, hafstrífi: Kreditere (ný-yrði eftir Sj. Sj. veldura 17/1-28.)

Hafstríng: Áttlun um tekjur og gjöld, svo og útsvör, meðlög með önnur um
o.s.fv. er framfór í hröppum í handinum. Óhlífó midurjofs um.

Hálfvafur: Í.d. Saltmál, óyfirströkid. Hálfvafur í fjóð: Skjú á bálstrar.

Haldur: Hornfloga, sett milli stefnis og bords (muffans) við smíði skipa, svo að
bordid sveigist frá burtu og lag skipisins verði burtu og réttara.

Hálsed

Hámsvæsse = steyla (Árn.) eða steyfsljóða, einn og tóan, er gjáttur við stey.

Hand-íð, handíðastól: (ný-yrði?) Íð er eldgamalt ord = fjá.

Haus: Það var auginn af haus (= öðringjum) við staðduru.

Happadagur

Hardabarmingur = blóðbarmingur.

Hardindabloti - blíðo (í norðri) - um göng (varj el. móti sólu.

(mot-hardindi) - á rannsti í loftinum, er það heitlu hardindi.

Hardgrípi - um hardgrípið mót "Uogur elstnum an: Sj. Th.

Hardkollur: Þegar bekkur eða höfuðhoddi sjómanna: Sláttur sem er frá
hástöðli út í loftu; sjóm. höfðu hann undir höfðinu.

Hardvegldur Kassi, Giti.

Hardhuadadur nazli

Hárrannur, sú hlíðin í Skimmim, sem rökkuð er, gagnstætt holdrosa.

Haugbúðarvætur, gott, hrímhatt vætur í hanti. - dögur, - kláfur.

Hásmarrbirta: midsunnar Styr. Th.

Hásvi: hát í sjó, flóð: Ósim, báturim flýpur eptir nema um hásvi.

Hanzarjót, alda, kvíko, er sjaldan fellur

Heyband er einnig um bundid hey, marga bagga, stórt eða lítið heyband
reipaþylli eða hundabaggar.

Heyskló, s. s. veldi kló (hjátrú, sjá bls. 307 í íst. D. Orðb.)

Heyhrókingur, hrálid hey.

Heilakalla, binn til úr kindakalla. Einu um heinskingi, gleymstu o. fl.

Heylest: margir hestar með heyþöggum.

Heilomogur: „Þetta er augnum þ. í höfða sér soona.“

Heyrust - stjól í heygardi

Helgidagshlutur - listur - kódrar - sjá fátöku - Kerlingar-hlutur.

Helgrindatjarn (midsunnar, Styr. Th.)

Hestafrod - nögur

Heybrott. Orð þetta er algengt og allmanna í íslensku máli, en hver stýðli veru
upprunifless eða af hveiru myndad? Hugmynd mín um það er þessi:

Fatalis bændur og einnig þeir, sem rétt voru, lentu oft í heysprungi í útmanud-
um, höfðu eldri stungandi strá henda féu aði sínum, einum þeim, og
leikdu þá oftast hit annara, sem betur voru staddir, en þó höfðu lítil
afloagn sönnu þess, hve heybingdi þeirra sjálfrs var lítil orðin, og svo að
þeir sörfid, að í hvern og vörn gátu þeir ekkert mist.

Ein úrlausin við bændum var þá oftast sú, að hann sopi við
hann: Og skal láta sig þá heyduggja í brottinu þínu, þ. e. brenna
hand eða stothald.

Bændur kom þeir með snjád og sléid stothald sitt, afloagnfléid
og höd mi svo miklu heggi í hann, sem mest var. Þrósin var vitanlega
útbelgd mjög, strim og stíf, svo, að eigi sást stótt drefid vori fingri í
hann svo svo að henni hert, að forin eftir reigin, sem um hann voru
bændur, sóust eldi. Þó var það svo, að vori brottinu láti standa ein
og á stúrnings t. d. upp við vegg, féll hún vitanlega til jarðar. Þessu
hennar var vitanlega eldi annað en heybrott.

Þú er það allmanna, að sér hver sá maddir, sem sýni líti eða ekkert
sjálfstæði, en huggaus bleyða og óþolka maddir er nefndur heybrott.
Sérhver sá, en eigi þótt að standa við sín eigin orð, gefin loford og veigjar sér
við að sýja elid sitt eða láta uppi stöðun sína í einhverju máli, sem hann
veit þó að er sath og rétt og hefir inni með sér samföringun um að svo sé,
hann er nefndur heybrott, - og hann í það nafni stíllid.

Heilsuvorur. Suf wi, þá er enginn heilsuvorur, dhojda sér svo, t. d. éta við drelli
of miltid, sé ofall. að drelli miltid afangi.

Hyrtiljót var byggð í hagsotdæm, af timbri (rekauidi) og þorfi, til þess að eldri fæmri inn
 að stálinum.

Helgidagur hlutur. Vori róið í helgidagi, vandi að stífta einmitt hlut meiri þann dag
 en vanuliga og var það öðru nafni nefnt Þáðskvöldur, enda namu andúvandi
 hans í hrappssíð. Því líkja róiðar voru og nefndu Helgidagurviðrar. Söðnum
 ógættu (í Þalldæmum) var oft nauðynlegt að nota hverja sáund sem þafst, en
 lengi vel reyndu menn að þornast líjó þvi, að róa í helgum dögum. (Am.)

Hesjar eru sömilogu til í forn-ísl. máli, en í Norögi eru þetta nafn í hæg-
 þvælsgrindum. Hesjar er það einnig nefnt: Þáðskvöldur í hesjum. Að hesja o. s. fr.

Hylkuörn, t. d. í Sögum, þar sem djúpið hyljið er undir fossinum: Allt
 það, sem þangað fer, segast mæna og sýnist vera í kvörn.

Hylvondur, s. s. Gálvondur, Österavindur, Söfuvondur. Hylvondur.

Himinfall. Stöðugt regn, s. s. stýja- og stýja-fall. Einnig er fall að mæna
 himinfall þannig: Þetta er eldi neiktr... s. s. einnig stórvindvondur,
 t. d. frakkur, sem mæna er gefur inn en verur (Am.)

Himna-mykja. (My-yndi) þ. er loftabýgður t. d. Nitrophosfa, Kali, Ammonia
 og saltpetur. Ordið er að finna: Þjóðv. ísl. Am. (1923?)

Hindurvitni. = Hreitskrádjur. Þetta lotur vísirandi í Am. en t. d. lyftu.

Hjálpyði. Dist. s. Lins Halld. um þorlák Gisteyr.

Hjálpylgja. Skýring óþýð.

Hypja vafur um óþvæmum. Í Am. var það og nefnt að hysja (hossa og
 hossa) en, hysja var það nefnt þar, af hysþornadi, þótt einnig rannverulegar
 fundur voru. Það hysjar í hægð og mundi þvi vera skinnid af ordinum
 hysja (sja áður): Það lyftir undir hægð og það blás.

Hjákonuvaru var haft um ónýtt kaffi, sem hjá konum, en eldi þviis-
 freyjan stéinhti henni og öðru heimilissólli. Ordið vand þvi um allt ónýtt kaffi.

Hjálkross, sís, er hlautnum mönnum fylgir meiri árangri að tala við en ei þin
kross sís. Það er einnig mun kross þú, en það nari er við menn en þinnur.

Hjarta — tunga, fell, cot, gjind o. fl. um yfirnáfn í fjalla ketti (misa, rottu o. fl.)
Hjársungin, þ. e. að róddin er ymist há og stóð í laug og dinnur í tali
einotakra manna. Einuig kraft um hjárona sng („syngi. falotb“)

Hjálsporan = fjadra sporar, hafð í fötun hótta, sem hafðir voru til reidur,
þeir meiddur eða sáðun hótta minna en fjadra sporar.

Hladatekur var sá fiðkur talinn, sem svo var þunnur orðinn, að hann hald-
ist veinum, varí hann haldid flötum með annari handi um sporðinn, en
þess að hann sveigadi til minna, niður á við.

Hausaóxi var höfð til þess að hljúga upp þorði. og í su-hausa, áður
en þeir voru „stúfadi“ þannig, að þjónan var létur ná upp á miðjan
„kinnuna“; síðan var þeim hlöð í hausahlöð til fekkari þurks.

Hleimigleidur eða hleimigleidur var kraft um hreyfingara kátan
í hreyfingara, en setki upp gleidgasologan hlátur eftir að hafa gjört
eithvert stannar-styk. Hástvé er þetta sama sem orðið

hleimigleidur eða stólpa gleidur, sem eru sönnu fjóðingar.

Hljóralvörn, (þ. e. félvörn), er þor höfðin sama „mátt“ sem heyr. kló.

Hléseta, að hlésetja bát, þ. e. að setja hlémezis, á sigl-
ingu, svo að báturinn haldist því meir og setl mytu batar vinda.

Hljáðviltur er sá nefndur sem segir á i stadi, úi stadi, =
ég vel (vil) fákunn um (Nömmu) o. s. frv., hljáðvilt barn.

Hljómsvit, hljómgrannur (fórn), hljómlidsta (akustik), hljórn-
sterkur (stengur, blástur, leður) eru að vísu allkunn orð, en

þó sigríð þinna í orðabók S. Th. 2. þón G. Jónssonar?

Hlutaleysisvertid. Þegar létid var mun ofla brogð á vestrarvertid.

hneva steinn eða vilva steinn, „Gambla fólkid“ svara ein þomas vilva-
stein og fólk hann í nefid svo að það hnevaði af.

Hnykubur er dragd eitt í ról. glinnu, en róðran hnykubur það. á herdi
svo á ára fozinn mun leid og við það er stéllid, að þá sé áfallid moðs.

Hné snjót, svo djúpsur, að nái í líné. Klafs snjót, sem nær í klaf.

Hnotta jörð, svo snjólitil að þúfnu kollar sjáist; þetta er s. s. refil-
þá. Í þessum sambandi má nefna kin das nót o. fl.

Hnotta þykkan, nagli, svo gildur, sem hnotta (Kallþjórn) í rotti.

Holfall. Sjörinn holfell, varð holur eins og hálf-tunnur var
undir hök fýssinn.

Holfreni, s. s. „móður“, en í honum hófdu þross og kindur lengoða
- Geit í fjörn: Þekinn (sól og þari) var hófinn og móður óðinn

Hornatur var það nefnt, en gandraváttur var étinn, t. d.

Hornstóflur og hófur: Það var eilíki álitid fíkaudi!

Hörn fal (Voldkæpt). Hörn flagg, en stóð á stöng til nátt-
mála.

Hornridi (sjá Völu 1927) Hornrida - svika, brim, varo, ylgja, stíj
þykkan, stíur, demba, upp gangur, blíka, bakkí, hljúd o. s. fr.

Hófeiti, óbroddur mór, lifur ein físta og hrálysi.

Hrafuagang, eilíki einungis í hófum, heldur og f. margu
meum fóldun hátt og samþinnis, svo að eigi stíldist.

Hraglandarigning: Stóir regndrypar á stjálningi, en eigi að
síður vatustoma allmikil; oftast í höldu vetti, hrávidi.

Hrakningstend - sjó vedur, fjíli, vedur, hey, fóður o. s. fr.

Hrabvidi, illtýnu vedur, hráslagalög og hról samut.

Hrá sál, óþurhus sál.

Hraunfosta. Fari, net, ladin fostaft: hrauni.

Hraunindafistur, Keila, Karfi, Kolli o. fl. er jafnan liggja á hrauni.

Hreifavafur, svo djúpt, að selir, alftin og fl. geta aðeins hlaysid um sandleirum, afar fljótt, en hvortsi synt né vadið. Grjóð nefut 14 reifafyllir vafur; nor að einu uppi fyrir fitarnar.

Hreppsreikningar - stíla sjóður - stíla rétts.

Hretgastur, hríðar leppur (býl leppur) vegna veduro.

Hrífufur - hríður - far (ötr. ljáfar).

Hryggjött (hrý), hryggjöttur (brim á sundleidum), hrýður: Hraun

hryggjádi á sundinum, en fél fé eldi!

Hringatöf, sem hringad er upp (úr palmum) til þessis: það er réist á hönd, einhvern heytöf og hrisa, undir hringa.

Hrodi: Hrey á rími manns þess er anddiót á ríminu. ... Lítad á þeningum hans: hroðannu þegar hann da (Dinnabót (Cinn) Þengávallu 24. 10-12. nóv. 1890. Hrodi er fíri nágras eftir hím dano. Cunnar var hreyfjad, en menn lágu á nefut rímu hrey, rimij ruddi, mýras hrey, gulnefja, smá stóts. Hrodalay (Cinn.) 1. vout lay á smidi, 2. evand virkni (hrodalay á þessu tíju fjór), unnið í flýti o. s. fr.

Hrodabrim, í hægum summanúttum, lúpt, en jafut, svo, að hvegi sást til omula. Hrodavodur: Flúidri í Kuldakúð.

Hrygja, (fítri) til þessis, þannig lojud fítri hring. □ (Uv. fl.)

Hrossakjötsúpa, hrossanöpur (þar íou hrosshafa þengid og gaura: smáglend mittu)

Hrossatöls, hrossatölger brodirgur, hrossamúr, - strodur (hamsar af hr. nív)

Hrossheningur (ar).

Hrítakofi, séríttalaga ottadur fyrir þrúta.

Hravareldur (Þrosturver?)

Hindlatur, hestur, strákur

Hugheill, hugheilar þaklin.

Hundabliðgeri, hnjóðs- og stammaeyri munu.

Hun-óelhi? = Hunn-óelhi? = un, jo, elki það? (Framb. Húelhi) þetta var orða-
kitteli smúka kinnu elki manna í Ám. fram á 1880. J. P.

Hunnangsteyni = vetrarkvíð.

Hundheldur ís; hundabaggur, mun smátt heylband, létt brúss.

Hundstragur: það er einhver h... á hönnu, (smáppulgur svipur).

Hundsmiga: Sár á vörnum, s. s. áblástur, stæina. Orðb: veitur mafi, stam melting.

Húsanóð, húsanálsing, húsléigur (fistur), húskauldi, húskúis (frú í þiljum),

Hvalantur (á brústvali). Hvalidur, notaðir sem detustól á eld húsi (Ám.)

Hvalsteinshlunnur, — seilarmál

Hverfur, báfur, sem óstöðugur er undir seflum eða í kóðisokkin á vindinum

Hvítþvojn, ull, — inn, mædur af öllum sóttum D: siftnaður.

Héla vaskur = montium, sem smjótum á héli- og hvalbla, húsdalþappur, húsalþappur

Hesti rættur, hestarettarmál affurþingumædur, hesturættarómari (og ótal mýg óð vanda)

Höfund dags strammur, * höfund dagsffari, — gína, — húgl — húglþylling.

Höggvora — höggvora kvika.

"Höggva máfium": Slektast áfram, höggva höfði fránn á iud. Hann höggur máfium."

Hólmur snjót (sjó óklamót, hús snjót, klópsnjót)

"Hálfa þeirð áfram." var sagt þegar lóð var lögð á dregin inn, gagnstætt því, að

lata þara: Siga affur á tali.

Hinn lóðu, er eining haff mun lúna lóðu stöllu.

Hv ad les, Hjótur ad lesa

handast hús: Gj handast hús dýr munu.

handfemi: Mannheldur snjót

F (nýyrði?), af idja,

Fóraró = seldja sveugl sína (nýyrði)

F-far, s. s. fómfar (Vestf.)

Yfingar dómur (sjá fr. dóm 19. des. 1932 2. tölur. dómur 9. nóv. s. ár)

Yfirvarp í fori

Yfirvipt: Háfarinn í stépi. 2. Varan reyndist þyngru en áður en hún var vegin. 3. Varan/fitinn, ull o. fl.) svo illa þverland, að geru völd hún þyngr, að hún yrði léttari við næstu vipt.

Ykva ("?"): Rest. Morgunbl. 18. ág. 8. tölub. 18/2 - 34. bls. 57. Östtiljaukly ambaga, þótt í þessu u.

telvriþvædur, illmúradur, um vödur og vonda lund manna; Hann var svo ff. illmúradur.

Yktyro, illþýða í vötri, þegar frysti uppúr höfni eða stýddu (Ár).

Funköju (Vestf.): Þaðin loyd frá djúpi til grunns, ísm fjórðinn

Yrður, af svefuleysi, - á svepsinn, grettinn og úrillur.

Yskaf (Dunabotnaf) í ískafströnd

Fruur = snæffar af einhverju, sem ekki er gott, t. d. úrþangi eða rusti.

Fúrgur, gagnstætt brúrgur, um línfrosium sjávarsand í lírinum.

Jafu jafu brin, samfelldur, óstítinn brimvæddi, stardalaus sjó

Jagandi, - vindur, (lín.) s. s. Sagandi - sagandavindur. Jagandi kelding

Jardstari, jardi steginn fístrur, sam metti hefja svo niðlunni á þvætti, að hann er með
gulnu blettum, er aldrei nást úr oð. þrost af. Jardraki í gólfi

Járheldur, vel girtur kaggi, kátur, fúna.

Jelhrakningur í þrasingvæddi, snjókonni slita úr lofti

Jólagladingur, - predikun, - vers, - söngur, - rif = lítill jólamatur, str. mjólkur
dropi, njóttur hagl. Með jólanisi fylgdi síji lori, lojuri. Rifis eitlútið nazja

Jómfrúleidi: Aki jósaulegur býr

Jóru óttu draumur (Middumar. Þ. Th.)

Jóhalekviða = handinla kvíða. oðr hávaagnar kvíður á tímjó úti.

Kalmadi (nýrði) Aðsturus

Kagbattur: Hver botin er aðra í flökum.

Kagrinn (nýrði): Þrúnaströð, er í yfirborði - Kagadarhöll (Kagunna höll í
 Ölvum = Víðsýnis höll, þar sem sést langt til allra hlíða.

Kálfleggir: Þegar setkarnir eru niður um tvörn, var sagt, að grottið væri
 í Kálfleggjumum, en á e. t. v. að vera í Kálfleggjumum, um Kálfana. (Árn.)

Kaldronn, þurrur huddi og blástur. Kaldronslögun í laud: Þurr í mannum.

„Hann var Kaldronn í snjómum í dag“

Kalprjóm, í fisktálum, hafði í rotla-hnottla.

Kálsíon: Síon (stýr) með þáli.

Kalstrá: „Hann er vörðinn allra mæta. Kalstrá, Karlfrúglin“ (Árn.)

Kapp-á, Kappkeyrol.

Kápuþorfa, Kápuþyrfl heyr, t. d. Samfelldur.

Karfa veidan, - leit, - mid, - gotstóðvar, - hrygningarsóð; Karfa lýsi.
 - lýsi-broðola, - - stóð, - verksmíðir o. fl.

Karphús, (af Campus: sípani) = taka í lurgim á e. tv.

Kartöflu-sígun (Árn.): Morgunbl. 20/2-40, bls. 5, 2. dætti, „Reykjavíkurbrot“

Katta/Kotlélundur, Kattaglens: Kottfýndur um vinalöf dýr.

Kattostrmyndad bláð eða blóm (í þ. Þrasafoti Odds Hjalptalin), og er komið
 af því, að þegar Kotturinn sefur, líkist hann osti í lögun.

Kaupendafala, bláða, rita o. s. frv.

Keilubrynni (Árn.) = Smá Keila, einn og brynni að lögun. Venjul. í listisöggu.

Kell: Seglið Kell O: hefir eigi nojan vind og blaktir til kells.

Keurling O: Að stíftu Keurlingu“ þ. e. fátakr. hlut. helgid. hlut. (Árn.)

Keusmúr var látið utan með hleumum í stýpi; þá var aldurs
 og flögid úr vatni, til þess að ná úr því sínum um. (Rv. og Árn.)

Kepur. „Hann átti þar vinnumannsinn, með öllum þekum“ sbr. smjörnum, flór-
num, ljörnum; ket, (ljót) smjör, flórur, ljör o.s. frv. Nð. „með öllum
leðrum“ en líka til, þ. s. t. d. þross með húð og hári, há, henningsur, haurleði.

Kynferðismál - Kynf. sjáldómur - feikringur, Kynf. lozur, - lif o.s. frv. leð
lífa Kynferðis lífuadi og lausliti. (Vel þekkt hér mál, jafnvel mál Garus.)

Kindasnop, snögg-hafbeit og vond.

Kjálhali. Víða stekki flór kjörin halannu (sjóals. 206. Kjörass)

Kjálgleidur: hunnur; skórnottur strákur.

„Kjálkattur við Stein“ s. s. Steinustrolt, gjálp, - gabli, sbr. Skarjál

Kistubundin sáta, baggi, reidingsrista o. fl.

Kjara vinnur (= innvinnur í Veitf.) = kaþóadur vinnur og landi (Vísir 22. ári 330. bls.)

Kjóavell (Árn.) með ístrandi hljád.

Kjóasúpa (Þv. s.); „það er stíllvinda; þóði mátt og kjóasúpa með mjóan dozinu“
sagði vinnur m. Ginnari Þen. með vistinu kjó horrum í Kofi. „Stíllvinda“
var sem sá: Glað undan reuna! —

Kjóstípur (= ávisan o. heffum) það, sem er st er Kjóstur með og stíli er ripið frá.

Kjötafandi (Vísir 22. ári 330. bls.)

Kjötnagu (Veitf.) s. 57.

Klakki = þefi hestum í Klakka, þar af Klakka Klár.

Klárvegur, sá sem brýtur auk á sin, brýtur, og og ljái.

Klaupna sparfi, - Krafs, í snjó, einsig með ljóta stíff, s. s. Krafsa Klár.

Klínungarstadi, til þess á mynda Klínung er Klínungur (elldur göður)

Klubbinda lozur, s. s. Klóbinda lozur

Klofband, bundid með mittid og breidd eftan frá undir Klof, seo eigi þynni
sjót á vötu níður í brókum. Það var bundid afan yfir brók og í kinntöð,
einkum þar, sem leut var við landa og í brúni.

Kæði = smá vaxidfang, vex á innviðum, á góðu kindafóðuru

Kalur (sjá tímarið 7. árið) Veit ekki við hvað er átt.

Kringstrell („H. þý. ^{ist.} aldreifi voru“)

Komliti: Tókan á smáttum D: Vinnufinni.

Konubroti (Lest. Morg. mbl. 5. jan. 1933.)

Krúka í fjösi þversum inni í fjösi

Krónprins - - hjá

Krossi á hafi þ.e. Krossreit

Krossvafid - vafinn

Krossgangur (Kúrt)

Kross-reid, ad Krossi í Rindeyjanna

Krosslagdur hendur, Krosslagd lóð (fæst yfir átt)

Kröfuganga (Sósiálistur vita hvað þú er, f. d. Ól. Friðr.)

Krúka-járn, sem lýr voru járnadar mid, þau voru tekið í Krú, en ekki megl.

Krúalabbi, s. s. flóðalabbi, krúalabbi um man og einbrenn úngtu stóka. str.

sílaheppur, lótingi.

Kul, róu undir seflum, Kúll-mejin

Kúla, stótt Godefall austur of Þorlákshafnarvogi.

Kúla víðdragi, um vöður.

Kúla stönn Gáru ^{einis} um man, sem Kúla stönn er. off. Natl. höfðingjafélag.

Kúgur (Vestf.) tóbaksþípukann, Kúgur of d. Kúga, Kúgur? Kúgur?

Kúfotul, semiloga háttar, en Kúfotul

Kúsumarsamur: Sá er einn átti K., d. geta bitid í semdun fjöru m. áttinn.

Kúvalandi (Fjar). Hann lýr ad mid þessa komu og stóð (v. stöndur) til vaxo.

Kúvali. Sá er hefi þó ad stönnu d. raka hjátté (Kú)

Kúvali: Þú er Kúvali Kúvali í góðum: Þú ert d. vinnu.

"Kvennvin". Þryggad. Eyra-álf, sérstakl. handa Konnu indstíffmannu. Þjóring
 Þryggumáttur er í ritgj. Verðmuni "Eyra-álf" offri Þorri Þálsen (þýttur)

Stóðgjafur (erlent vör), högdamedal.

Stóllanabliði, niðunargiði, úvísð að þú sést þannig ritad.

Stóttur, Stóttband, - mál, - staur: Sundmagan, svil, Hverksjar, þvakt að of
 dröjdi í band, gættu kaupsum og sölnu, og var Stóttbandid 4 físta virði
 eftir álvatnu máti eða vigt

Stóttótt, á, linn, fjörn, sem gríft er í botniinu, með þollum niðri gjöf; er
 hér elsti nni mál eða laura gjöf d 4 eða (= Stóttálfsteinótt) heldur
 nni smá gjöfur via þolla, sem linn og strannu helgis soffit í gjöfheldur.
 Í þollum þessum er oft ástóttel d fíma.

Lagmáður, sá, er lögur þjárnudýr að velli / Hveldu. xxx. árg. 4-6. h.

Lagþingfáður (Árn.), Hann er áður l. í fjöllum en, en vadar er í upp gangi, (væðir)

Lagráðinn, sá, sem hefir góð áralag, sem nýttu sín vel.

Lagstétta, víðáttu mikil undir landi.

Lagur í spítunum, svo og

Lagspil, eða „rod“ = leygir spítun, sem engum „slag“ taka.

Lagsævi (Árn.), lagð í sjó, nál. fjöru, „Ólundaði með lagsævi“.

Lagvundur, formáður, sem er sagur við að leggja í brinsund, nema sennilega
góð lag sé. ²⁾ Áinu, svo mikil, að niðr sé aðgönguvert og vandi í
að velja lag. Men segja þeir: Hann (þjótinn), er vörðinn lagvundur
og lítur for.

Lagsell, sá, sem er vörðinn fremur heppinn með góð lög í brinsundum. Hann
er framúrskarandi lagsell. Víkaut. söðum þess að hann „Hann vel sjó“.

²⁾ Þá er og sá lagsell Halláður, sem „ekki fer út af laginu“, Hann
mög lög og er vörðinn í þau.

Lambstjót, hafður í skinnstakli-erum, skinnbuddur „Gou vefur“.

Lamringur (Árn.) Ringur ródur í moki Falli, stráum, vindi.

Lamunna: „Við stulum fara að l. þid“, er sagt um leid og lagð er of stáð in sáti.

Eða: „Við stulum fara að l. í land.“ Loó er og sagt, þegar til
stíps sest undir árum: Þarna kemur hann lamunna! (Árn.)

Landmáður, sá stípvörð, sem form. álvundur að landi stul, vera til þess að vera
aflo frá sjó, þann daginn. Hann er frá „Landmáður“ þann dag, og í m. a.
að stíftu aflo. Þegar 3 og 4 ródid var, þurfti að stífta um manni til hvíldar.

Langanuajót: Langar öldur og brinnajót.

Lagstul: Aldan sooka, að stíft langhýlur svo, að namast ver í mostur þess
in landi: „Þáttum langhýlur uppi í mid segl“.

Lannagreiðsla - Kráfa - haldrenn - lathann o.s.frv.

Lann-alda: Undanfari trini áldur, sem er fitt er að geta sín fyrir í vali í '40'.

Lannajörð er staki einungisfen, heldur sig jörð, með vatni undir, komi
gat í öfirvöð hús lannajardar þess erar, gja vatnið hafi í loft upp og
mann og hestur fara þar á 'Kaf. Húsi er firi hettuley niðj (áinn.)

Lavasta: Hann varð fyrir milli laustu Di. Gósi, en fidi, óstunda

Leguból: 1) Þ Vestur, eyjnum er það helli ádu stúti til vidlogu,

2) Duff vid legubóla og lúðin yfir hófuð.

3) Rinn, sem þar yflog er veitnum til hvíldar.

Leguból, sem lúðin er lígja dögnum saman; Enginn fíður í ömum veldarjóni.

Legur: 1) Er áid lígja í legum

2) Vid vorum kommi lígja, þangud sem lúðin laju

3) Ketil-legur: Hann lígja í ketillegum allan dögnum

4) Viti-legur í höldum, vid heyst og o.s.frv.

5) Legu-lindur, um magna lista (legu lista)

6) Legustjóri, alkeri

7) Legustúli á lóð.

Reignidagagn: 2 á 3 álinn í milli lósu (2ja lósu 1927, Hornviki og fjallageririnn)

Reipurkradi: Örstekt kradi.

Rekur steyr, þettlekið, vel sí að

Rekuradur, hestur, madur.

Rekur eyttur (lehandi eyttur) í þj er að leka niður og þj eyttu og sofnaleysi

Restannastur (á Eyjarsalsh. frá 1880-1910) - ferðannastur

Restar hlutur: Þóð fíður í hlut eru 10 Fólfróð hundur (1/20)

Resti hlutur, stíðlusa lögur lúðinji.

Resti þeygjur: Hann bódudu úr höndum og fólum, flaki á jörð eru í kúni.

Þeimanna þróa (Blanda III. bl. 205.)

Þeffora þessi, - leif þessu -

Þiggja á áttinni; Hamskefja lojð svo lengi á áttinni, að þú sést má við að þú þrínir."

Þykkingfall, um þrínbodo.

Þykkingrunn, sem þrín fellur á fyrri söndum, utan vent við gjálfa lána við land.

Þinnar starfsemi, - Þénnar gjödur Þinnu, stofnadar 1935.

Þénnar stíll, stúfur, brot, Keimur, flutningur.

Þykningu manna og dýra.

Þynggjödur í þessu

Þyrti

Þinnunum þessu, suðri, land, fari

Þinnu = ljúfur. Þist. v. I. 104.

Þýsibelgur, oftast in stöku, mögum.

Þéttistakker, brandviti, eða 1/2 skala með snijari, stýpt í eftir, M. 9 á d. (Árn.)

Þýtturum mynda og mál.

Þjósa/Þýttur = starvitur

"Þjósuvinir", stæra eða báðar framundan Selvogi.

"Þjósuvinir þjargfingur þessu" (Kovelli) Þýtt. Th.

Þó (þó) = 2 flöt af lúðu, Þjósuvinarlóu (Vestf.)

Þódamark = lóðastíll eða mark, seth á lóðin (Vestf.)

Þóðaljóð = kella (Árn.), sem lóð er alþjóðin (Vestf.)

Þóðaflekkja, samantektur lóðin (af mörgum stíppum)

Þóðabali = lóðarlausur

Þóðsteyt enni, þinn.

Þóðbandshundur: Það dýgir ekki að þaka á þessu með lóðbandshundum eða einum

lóðbandshundum: Þinnu eða voff, m. um þinnu.

Þóðinn í glugga og í jöðu = lóðinnur gluggi.

Loynstafa sjór, miltunnar, Skj. Th.

Loynsa brigdi, en nannast loynsa brigdi. (fr. lossa brigdi) Veotf.

Loynsa ógur, órvannhjal, einnig loynsa vel.

Loynsa munna (Ám.) illviddi, einhvern austan átt /kringum 11. maí = "Lobin".

Los (sjá Völu 1927) og leigulidagagn, heí áður.

Löngfyrur

Löngbarningur

Löngbarni (Ám.) = löngbarni, mdrandi um ströðu.

Löngbarni físta

Löngbarni áfram, um stípi, sem síðir góðum byri og geymsu vel.

Löngbarni, físta

Löngbarni = óstis-Kall

Löngbarni í hesti, ströðu. Löngbarni, löngbarni.

Löngbarni, löngbarni = góðir yfirbrögð

Löngbarni: "Vid látum löngbarni liggja yfir löngbarni" (Ám.) þ. e. yfir miðnætti, einhvern af þá er hjara, því þá létur löngbarni um betur við fallastíffin.

Löngbarni af bremsi vinnu

Löngbarni, löngbarni Koffi

Löngbarni, löngbarni-áhöld, löngbarni-gatoli, löngbarni-ábyrd

Löngbarni hylti á öllum (þ. g. h.)

Löngbarni, það er löngbarni í mál: málþeyri, dreyfð

Löngbarni: Hálstaud í stýggum heotum og ologum, hnytt með seriolöllum holti og því hagar, að ná heotinum

Löngbarni.

Löngbarni.

Löngbarni, röt: Þessum vörðum: Löngbarni í húsman, gárandi móti vöðvi!

67.

—

madkafur: þegar fiskur, kjöt o. fl. fer að madka, sítasinnast.

madkastúva; madkasandur: Fara í madkasand, í leirum, um fjöru til að hafa madk, grafum.

Madu (lím.) hvað erfu að madu? sendu, heyrn, velli: Sleipna.

maguleypstur, fístur, sau slappin úngul svo, að hann fer niður í m. og. maguleypstur úngull, að baki.

málfistur, varj. l. 22, 20, að 18 þumbl. frá aftasta lívi spóts fram eftir aláli

m' elvörum, orðtaki í lím. = með alvörum; Er það virðilega (vörum)? virðilega sat?

Mannabílfli

Mannaprefur (í halli minnum)

mannabústadir

Mannabústadir

mannabústadir: Húðumyndun stóra frá spóti þar sem hann er niðurstu eftur undir spótu þess
 í þessum um spótið, er hafi við myndun, myndum af físturum er þessum upp.

Mannabústadir: bitur stífi, sem manni kafa farir af, notuð við galdra

mannabústadir: Þy er í mannbústadi, vantar manni, svo og geti soúð, vda fangid þá í vinnu.

marantt, dj, vatn u. s. frv.

margróim, um stífi, ógreint áratál, stótt stífi. Hann er í margróim stífi

marlabi, ágalli, slunggi, blattur: Það er mi mæri marlabim í honum, manni þess.

marindur, vda mararindur (lím.) þungu og fjarlög sjávarhljóð líra indur.

maragl = stey, ljóst: Þau í lofti, í hvidrúku og vito í (boda) storn.

marpith, vatn, dj.

marb. in glar, l. s. 2. handrit nr 965 frá 1689.

marb. lykt: Þessum m. er stakur vax mæri bódid.

marb. stey: Fyrsta stey er til bryta kálka kem á vaxin, var haldid m. Það var ad einn með
 konum; adnar vaxin er hinn var albi nefndur "marb"

"Þy feli bestu góðstær, en augu mat" (þ. e. físt, Grand ad a snjó, heldur
 stey, m. jök, kaffi (vatt?) sagdi kemt, í Seli, er hann var í smilju þessum sínum.

(Vensk. Jónson vaxd bryta vaddur 1/2. 92. Þessum (Ráður og fl. Ráður frá til Amur, 1893).

matjes - seld

matvín

matvísit, forðun, gaffall

matvísir

matvísir

matvísir

matvísir: Öngl, iðl. Hornstung, s. s. g. or ála

matvísir, - spóinn - stíð.

matvísir: Lítil matvísir í fró (til undirfóðu)

matvísir, er só, er velti því mána effirtili, hvada matvísir með 5. = fuplar.

matvísir, só sem er málun í mat, barn, er elti vilja gefa sýttlyminn sínum vita.

(Fuplar eru matvísir, nemu matvísir; Harnig þoo illad er því elti húsanna.)

matvísir. matvísir - gult (og all þad dót)

matvísir. Sýnla halluflattu

matvísir. Vidurnefni: A stj. Mepla, af meyl, = meylur

matvísir, fara til meins, um þérad, kindur, kýr, hestur í fín, erji, gards.

matvísir

matvísir, (i lín) um meins, er öllum um til meins y mista, með hald, lýgi,

hestur. Hvd mundu ritstj. Spogilins vera nefndur?

matvísir a. sagdi Karlinn um matvísir, er hann taldi id mundu leynja

lif sveitakerlingarinnar (er var fang í sveit)

matvísir, stjip, velment da illa, dregligr hásetas da önglir.

matvísir: matvísir

matvísir - upphaf

matvísir. (Árn.) veit í rogn nosta doz

matvísir: Stjip stóð midhjala.

nygjullafur - trog - bari, sem mykjam var borin í úbrú fjósinu.
mjóli, í fömmum í kindum.

millistígi

minna: „Öllum minna líður vel“

mynda-stífa

mysturkrappur (Gudhott, hód, Styr. Th.)

mjalldi eða mjöldi = súl í fjósti

mélkisa, 16 eifarlöf barn; eignir of lítið mál til að baka úr braud, hofur.

mélmagar: kútmagar, fýstir lífur og mjóli, helmingi of þvorn.

mjólvatn, sbr. Agnamjólvatn

móluþugi, mótoth, mókista, hláðin í forþmansum eða grjóti.

móduvott (misdæma, Styr. Th.)

mó-elli = krumm-elli: Góttí þad?

móglád, af móeldi - móeldur, - brú - Heru, kvist

moldargötur, - reður (Dúfar í líljukvist, Styr. Th.)

móra, fálgu móra, leitlípill hnífur, fálguhnífur.

Mólhandandi

Mozum mjaltes; Mozum skarpur, gagnstætt völnskarpur, þ. l. s. í,
sem er árrisull en affur í móti kvöldvöðfur.

Músingla: „Hvad er þu að m.“ Hóljast fyrir o. s. fr.

Murka fú, s. s. graut fú, móttid í sundur

Murquhrú, í þöku og ísingu, einhveru efi á, ef hi lína stór í lofti.

mútoth (töft), múvagn

mundango á, járnid sem gengur í gegnum mundanginu og hann lítur á.

munusturim líti: „Hann átti ekki m.“ var alveg bjargarlaus. (Árn.)

Múljá fú á hami: Ráfa hann stílljafad, sejjehonnu til syndanna.

⁹ mörbráð; ¹ bróðingur, mörfeiti, mörflöt; ¹⁰ Hnodadur samnu viðbygumali, bratt(?) og stíð
 mörfisti; nið og bráðstærkt, en gott viðleit.

mörbrjótur, steggja eða vél, sem unglur gjaf.

mörbróns-ár.

mörbróns stéid.

Káðar/kráffur (Kovölduon, Sv. G. Egils son)

Kafuþjót í stípi, venjulegaft utan í stípi

Kafþjót

Kástól (Ám.), ónýt Kaffi, návatn: Þu stúðir þín í elati yfir nokkna.

Kaffsól = lauslát hveusa, elki sönnu þýðingun sem netursól.

Káungi = dryllir, arkútur (V. 0. 7.)

Kafstólmur - framúrskarandi fjóstrímur mædur (í fari)

Ketja 2. er einnig vanþamir sandþjá, klia og krossa: Ketjumir

Ketjuþýðing í lofti, er líst til að sjá sem netja.

Kjarna steinar, nýrnablóðing

Kju-Kaffi: Venjulegur í Reykjavík á öðrum Kaffi um M. 9 á d.

Kjúfa (Ám.): Hvað eru að nokkra kyni? Það lot, þu sjá saman klipi.

Kjóður (-): Það er aldris kjóður í honum, þu kalla þetta og þungu á eina manni.

Kon-blíða (-): Blíða, sem byrjar að sjá um midsmunda, er veldur með M. 3.

Kosturum — í midsmuni. Er hér í Ám. stáð og í blóðs í íst. D. veldur

Kafurbloti, s. s. handin da bloti, Sv. í bloti

Oddmyndad (steij)

Oddasteij, offast i þessum hvassindri.

Ódo's-kind, sem manni of stöppum.

Ofan á setur (Vestf.) s. s. setur átti i brett.

Ofhleypur bátur, stífi, str. ofur að foam-hleypur, Ofhleypur (þinnur = ofhleypur)

Ofledu = ofmilti á bændum i þinni

Óðr iðr, ólguðr, brinnvæðr

Opinn (Hordinn): Við vorum kominn opinn fj. þegar væðir vtu all ó.

Ónn 2 = Óstunstu er vafasamt: Þánn. er það lítið minni myndir aðu minni i bálki

(ingur) i ven bændum, gjótbálki og bændstoppum; þar kóju hundar og þar var utvang og rind

Orgau hljómu-tonar - hljómsleitar - Geilur - Vin d hlaðu - fíll (Vedel) - smidur -

fin stíllingur - fin smidi, fín bænd (Hvannstun), - bryggir - fannhlid (Jogað)

Orgvama = hljóðlegu

Ornafada: Þessum manni i grefinni (þess oft minni i náðum þess ofu / lík sáðum)

Ormasellur: Þess bók V. d. l. II. bl. 50.

Óstheifur minn heitan og einnig heifan óst

Óstór = lítill (Skafaf. s.)

Talriflet: Petla er nú meir of. . sem fú er með: Yrisl. fyrirferðarmikill lot. (Ari.)

Talstíga: Hakið á stungu gáti, sem stíga er á

Pika, 3. Den mede. Side of Byggenen v. s. fr. Den. Kóðfelle namur af r. l. t. t. : Titau v. allis fást mikill!

Téskrá: "Jad er samur p. hringur aftr stráttumum - stúttumum, einu g vaur er!"

Póli - lét hvar in sínum jobi.

Pottaskafi (fjara?)

Pottöldu (vöðva til fjara ed taka potta af hönnu (hönnu).

Priðid - Sjá Völu 1927. of bl. 26 í rit. d. orðl (= Ath. s. min J. P.)

Prusa (of sveija)

Pruda vid s. ho. = dunda vid medidri.

Prúðuvasi um stráki: Hauer allra mótis p. eunja "P. vasin finu." Hér nú andi.

Pala, fofpala, p. e. þar sem fof var) hafdi verid sthorid

Postur (fl. of Pastur): leggja í postum (Vioff.)?

- Radka (ad) nýyrði s. kímbo. Sá i radin, s. s. radsoi
- Randsprotar i þaljarðum þarva og sálva, svo og Harin/Garva.
- Rárbogur (sjá hér áður og í bls. 635 í íst. D. Orðb.)
- Rásson = ómörkilegt nafn.
- Ratofóstur (Edda 16. Kap. 15).
- Randaða (sjá áta)
- Reidings-sar i hesti, undan höndum reidingsi, einum i síðum.
- Reidings-velta, góðsáttam, = reidings-rísta
- Reitt, og óreitt vad i tali sá: Hinu ekki rísta vel reit.
- Reiðhöld - reiðfljotta
- Reiðgjótt (Aris.) = hafis
- Reiðvar, járnvar i reku, fest í hreyða rekuvaru (reiðstakinn)
- Reiðvar undan hepi
- Reiðstak.
- Reiða i (sjá bls. 647 í íst. D. Orðb.)
- Reiðings-auringur - aurandi: Sjóreringur i flatlandi, lagur niðr.
- Reiðis útvær(s), rād, - stjórn, - þulur - fétta - kúflann - erindi - afni -
salur - gjaldstera, - loki - stöð - dagstera - - bræfingur -
afnot - notandi - not - hljómlitlar - barnafni - afgjald
spær (væðun spær) - lúðingi
- Rykka: "Hvad er lykkin ad rykka?"
- Ris i lofti
- Risfar i stýjnum
- Rismillid vedur
- Rishar sjór, badi, alda.
- Röðflatun físter = djúpfletur: Ríster / höndmegur undan i rod.

Röðras-band, (Vestf.) hafi um herðar og blunna til líttils róðris um

Röðras-myndun (sjá mynd)

Röðjart: sést til lofta, fagar rofar til.

Rokfar í stýjnum

Rosastund

Rólóð, s. s. sígur, einnig nefnd látalóð (Austf.)

Rosaklósir: milli suðausturs og norðvesturs

Rosaknytt drili, smákrigun heyr til á forða því krakningi.

Rosakvitar, bekkla kend veiki í norðnum.

Rosakver ed. óþerikver - svo og þerikver enn allir í Henglinum (sjá 650. st. D.O.)

Rosastorm: Rosa linnir nokkrar dagotundir.

Rinnmari (sjá bl. 530 - mair í st. D.O.)

Rust-úlat (sjá angl. í myndbl. 222 bl. 16. aug. 1929.)

Ropa (Kvth.) = Vatnshæmst. ofan fjalla klíðar; "Það er ropa í fjallinu".

Röðulsjón (Hinn offri slúri, Sjá. Th)

Rölt, Batur röltur: Gólin ekki að í heyrn fólksunnis sé stöðad á Klónni.

Röggseundarleggi (Dísth. J. H. Kildr. um Eista Oddi. og Svölak)

Röðkur - habb.

Rösa: "Hvað erstu á rösa í þessu?" Rífa til og munurum.

Rústin = drýldis

Síðumindin sáta, taggi: Síðim er ofarlega á sáta á brog og með jöfnu.

Síðumindur (sjá bls. 78 í íst. D.O.)

Sýfjadur, af að sofa.

Sýfjulegur, þringinn af vafuleysi

Sýgja: „Þá kemur mi fyrsta til Teita og Sýgja.“ Tekur í trúarkana (Aim.)

Sýkurliis - sýkurmóti: „Gó á engu sýkurliis með kaffinu“

Sýkurstúfur (Veitf.) ladarstúfur: Þá sem í hann kom, var fél. eign en veig. mátt fyrri sýkur.

Sýkursteofa (Leprinus Saccharina) = sýkursteofa, 7/3 hölmur (Geir G. G. G.)

Sýkursteofa til ladingar í málmum.

Sýklarverksmíði

Sýklarbróttu verksmíði.

Sýklaríngurur

Síma (3), Hverjum tekur sátt til síma, attingja, vinnu, vaxla manna

Sýransingur, sagt um frá sem er að sýna um s. h. o. fl.

Sýruþelgur: Gamla Plövingar, þekktu frá: Hattu sýru í beifjum.

Sýlja, í færum, undir vöðum, undir lóstri, undir stömmum (sjá bls. 701 í íst. D.O.)

Sývundur, gedstaf (heldur stembilyf!)

Sýlfrenningur (mjúki) um bíla (eftir Guðm. Helgasoni í Hóli, Hólfssævi)

Sýlfsteidungur. Aim. nefna þessa sögunn kringu. Sýlfsteidungur: Bláid fellur í steffid!

Sýparbörkur, s. s. nefur.

Sývarfall, að eða útfall: með þessum sývarfallum (mí 400)

Sývarlag, gott eða illt

Sývarlidur (sjá bls. 531 íst. D.O.)

Sývarveg, -óstur - gróður (bls. 532 íst. D.O.)

Sývarsteinnmóti

Sjóbu: Þaga til í stýringu. Ginnij að útbúa það til kóðso

Sjóhaldur: Fátalur maður og þurrir mannum, þó er hann er sjó, eilur og
ungur, en mosti galgofri í landi

Sjóvarnargæddur, f. d. í Stokkseyri og Eyra.

Sjóloft: Það er ekkert sjóloft í dag = illt fyrir að veður verði

Sjódeigus, veður sjóbroddur, eða deigus við að fara í sjó í brimi og þvi sjó.

Sjófylli, þyðli alda, sjóvísital.

Sjónarkendi, s. s. sjóvatti, en fyrst sást lit stjups, hluti úr kvali, þó á rekaþjórum o.sfrv.

Sjóselta, sjóselubragd, um sól, sem þornad hafu á afalls eða rjúningar.

Sjóstöfvengur, sjóstöf. lindi

Sjóstövarps

Sjóvirkni (sjó atk. í bls. 708. í st. D. O.)

Sjórakningur

Skaff: Móttaka í hvalbi eða klyfbenk (Skaff. s.)

Skágangur, snúna hjá með vilja og sjó helst með fyrri lítingu.

Skafkóf - Sjóranningu, miðitt.

Skannarkrótur, lit að hognu börnum, setja í sk. kr. (í stjórnum áður þjórum)

Skapborilega og skaplega: Það gættu alt sk. = vel.

Skandalur (sjó) af brimi

Skarþofur, lykt af skari: Hann fella líta sk. af þvi "eða þvi skatt þá sk. af þvi"

Skati, maður, sjá Veifiskati: Þausnar (sjó) höfðingjamaður,

Skofusteggur um meun, skofurlof Nedling = ónglynd og orðvoss

Skelfistur sjá stöðstaur og stelli-staur, á að vera stelli-staur? (Orðin afhugveid af stjórningu)

Skendistur, Sálvi Helgason sagði: "Skendistur um 13 listar og sk. að aukli; Distur lit að skeru braidd niður's?)"

Skreyja strolk (Aem.) = brim vadall og -urgur.

Skidasotkur, -skot = Gond.

Skýja deiling (sjó 2. í st. D. O.) Skýjafall - Skýjafar.

Skilindli (S. miltos) s. s. vordsealing: tralefni, sem á að stíla á. l. v. um.

Skimulandi myrkur, - Svadur - lígi: Vattan eldi fyrir skinn.

Skinnvelli: Það kafir í sk. þó lélog sé. s. s. sandvirli (Árn.). Ginnj um skóll.

Skinnfiskur, magur fottur.

Skinnbládur madur, talinn fríðhelgur. Þar til hann fori in Skinn Madrus

Skinnfálkveini

Skinnsemtarboð, vel boðid, tryggilegt til setta.

Skjölög - 10 pund of handpiti 10 pund of ruggi (þ. l. 727 í isl. D. O.)

Skjpmastur, - Kjötur - skelfur

Skjpt og of rognir - frakli

Skjstendevdur

Skjvannur: Hann er ordinn sk., drongurinn

Skirpa, um menn, ómyrkur og leti magu.

Skjsoffarbinding (þ. l. 730 í isl. D. O.)

Skjaldbjúðs Kirkill, l. skuasótt aft með solva-óti

Skjóða: Þóm. m. l. Þ. Hagnidri: Vidstulunn stj. kommu! Þ. skinn: fella matofudum.

"Skjé madur" = galdrumadur. Þ. l. m. g. 2. l. bl. 11. = sáring. m. á að vera sk. d. madur

Skjódugláinnur. Skannaryði l. d. einn g aula Þáður (Árn.)

Skjólsáð (Þ. l. f. um kaffragas: Þ. l. 22. ár, Þ. l. bl. 330

Skjóplanki - skaur = skaur, heftir í k. g. stj. l.

Skjóþóskafi (Árn.) l. l. g. stj. l. (d. k. g. stj. l. m. g. p.)

Skjöldur (bl. 727 í isl. D. O.) þ. l. Fl. I 299. 5

"Skjofur" b. d. i. t. a. v. e. r. i. v. i. d. s. t. o. l. l. i. g. r. a. s. u. n. d. : H. a. n. n. f. e. l. l. u. r. í. Þ. l. f.

Skjóvarsnjúf, sem n. d. skjóvarpi

Skjótur (Fl. II. 518 ")

Skjótulinn: Skannaryði um smáðkaupstóluna. Fundid upp of l. skinnu, m. a. Þ. l. d. m. g. p. ? G. n. a.

... og veru er þá þessu fyrri: Um manna sem létu á stýrn og þá, sem G. H. Kefis hjálfa
sa þ. (i Hjálfrannsóknir, fundi, No.) á v. d. "Lettur af gæðum" - þarna er sáur á mynd, samlikaðum.

Stofa: þeir stofa ni við utan (Torn. s. 400. d. l. 1. 8.)

Stofuráttur. þ. e. við og við, á radum. Í orðinu felst engin niðurlofing, þó er á milli! J. P.

Silfurstofa (sjá he, bl. 78)

Stópsalt, sem notað hefur verið i mjóan fítt, ni til að selta stötu v. ff.

Stópsælar (stöf). Væður in stópsá til þess að mjóan grjótmót in lundingu

Stóps, af stópsingji? En aldi af stópsid; stóps. hefur af hausaþagga eru þessu, en þeir stóps

Stóps. Gæðingum. "segi. Stópsellangar þegar þeir öllu að ganga ána sinni!"

Stópsari: Væður áttur i siglingu oðr. stópslausum gangi

St... (bl. 74. 30. D. O.). St... af stópsa, Kæling (mjóan J. P.) Stópsing in angfjós, en
/ móðurjakt No. 2/ flennu og K. 3/ S. S. Stópsáttu.

Stópsarklappur: Sam munu fanga fyrir kvæðum (Áru.)

Stópsagráður (Stópsmáttur 20/11-24: Gæð. Þessu v. ff.) s. s. kvæðandi gróður?

Stópsstífa. (d. debetere) mjóan sig. sig. s., sjá bl. 287. 30. D. O.

Stal: Hver stal hefur? Þetta er sagt þegar "það er á", við stópsá i fíttá (sjá bl. 74. 30. D. O.)

Stutrodur: Það i stut.

Stutublag: Gæð, stífa; Kæðarablag lag

Stutublaum (Áru.)

Stópsal: Þessu stópsstífa fyrir framur hausaátt i stóps. "Stópsal in áttuál eg
mun hata draga." (Væðubrot in Áru.)

Stópsmogi - moga, "væðu" einu og sundmoga, létu i syru. Þessu mjóan (J. P.)

Stópslysi - st. lysiþróðingur - Stópslysi - Stópsstífa, s. s. Þessu stífa,

Stópskali - - st. Gæður (st. Gæður), sinu hvern moga við Stópskalamu.

Stópsfóður: Kæður

Stópsgláð hefur til þess að Kæðurja samu máttu.

Slátturbrúfur

Slátturkind

Slátturpallur

Slædda (Slat. III. 579¹²)

Slátturafurdir, slenzi o. fl.

Slýðvarmin - varnarslag - sjóður - varnarslagstjörn o. fl. o. fl.

Slóðrognin síð

Slóðsteinur s. s. Slóðsteinur (sjá bl. 756. s. D. O.)

Smár: Hann er oddinn smár í tjóðinni.

Smásjávarður: Ylgrinn, án þess úrfalla

Smásvi,

Smásteinnur

Smjórhjúð, smérhjúð (Kongubl. 12/7-27)

Smjórtennur, fúð framtökennur

Smárvindull = Smávindill

Smati (l. o.) s. s. fljótur, smatalegur: Hann er allur mesti smati í ferðum sínum.

Smídduþing

Smíðil: Hvirfil sjóm, í Arn. nafni í hrossa/hjoti (replu)

Smjógangshjúð í bringandi, óstáduþ, en hvelt, þórnissmáandi (í smjógangshjúð)

Smjóunging

Smóddyr, um rafi, og einnig um menn.

Smípsi (eða smýpsi, l. d. kotpsmípsi, s. s. kotfúsjaþla (við veigjaþledu).

Smóðrenu (sjá ath. hér framman)

Smjóthornul

Smóðspor í smjó, sandi, f. e. sem nannast um sjóandi (gagnit: ljúpspor)

Smíinn: Hann var fj. "smíinn við mig" - Smíinn í pólitík o. fl.

- Smíin-myndur máður
 Söðringatrog - spadi, (sjá fiðr spadi)
 Solkottur, (sonst: Solkatta fl.). Sjá haldid fyrir sblanþjóti: ^{þýttur} S. fl. um vegginn
 Sogardrumji (Skinn eftir skinni, Skp. Th.)
 Spákkoffi, sem spákerlingar leita til og spá eftir (sjá bl. 776 í N. D. O.)
 Spannarvegur eða spannarleid, s. s. spótkorn.
 Spýja (Vestf.) helli stútur í roki
 Spasab, spátur og spak.
 Spotheldur snjó
 Spordur, „milli spords og ugga“ = „þlidi fyrir framan spord“, var leigu lidagagn,
 sjónarvottur í gömlum byggingsálfnum síns og áttu í milli losa“
 Sprettu á Hálfslögjumum (sjá bl. 417 í N. D. O.)
 Spretturáður fíttur, lag, silungur, hámeri o. s. fró
 Staffyrugur stókur, s. s. samtidugur, frakur.
 Stajadur hestur (Ám.) mjo og fetur hóstur.
 Stafu setningur: Vid setningu stjpa: Stafurinn fluttur til hvar eftir annan,
 Stafurinn ferdur til á vís; er fídar setningur, dinn of um f. ²⁴⁸⁴ m. l. v. d.
 Stálbeiti, hvítur, háir stjklakkar úti við sjónleikdarhring og við kafstend.
 Standrani, máltogdur, s. d. þó' þá' e' mi sj song, (Ám.)
 Stankálfur (óttinnur um þi, annar um þi d þeir verda eldi langlifer)
 Starabur (Star-kasse eða Star-kasse í d.) fustulur fyrir þjóti o. fl.
 Star draginn: Gauki hestur um stargosi, miðdost hárid of þeim framan í fottoggjumum -
 medt, gagnvart hoklumum, s. b. Stogdragin kind.
 Staur, mastur: Setja upp staurinn, = mastur, þ. e. reisastadur, „stauru“
 Staurvir, (sjá ath. í bl. 793 í N. D. O.)
 „Staur-blambur“: „krúka“, eugan eyri.

Staurim: Þembast eins og rjúfan við st. (sjá s. 83)

Steinaldastímabil

Steinber, - Flis - Flaga.

Steindot, mannsnafn, "St. á Eyri", nafn (í lánm.) í stjórn. (Steinþór á Eyri)

Steindur vogur

Steinbroth lýsi - lifur - grúper (drátt og vort við st.)

Steinnóður, mannsnafn

Steinnóðarbot (undir Eyri og fjöllum)

Steinmark: Það Steinmarkar eldi: Skýid lengi í sameið, hvernig sem veidur.

Steinþing- andþóf: 4. andþóf í 10. eða 12. stungi

Steinþingvogur - ganga: Skutlið.

Stigandi, á stjór, í mótandi og mótárin.

Stigandi bær: Skýid gengur fram og aftur í mót á bærnum

Stett í Fót á hólum

Stéthvís (sjá bls. 803 í t. 20.)

Stjórn og leypa: Þetta er eins í nosta önglum við stjórana.

Stjórakni (Stéthvís = stjórakni - stjórakni)

Stjórakni vindbelgur (Blanda III, bls. 205.)

Stjórakni = Ferhyndur sár eða hvern.

Stjórakni fiskur s. br. Akfætur hefur

Stjórakni, sunnid í stóli í hátíðum (eða 2 vers.)

Stjórakni logur: Stjórakni í andliti og í framkomu, orð á hvern, eða á logur.

Stjórakni-sunnan (listf.), Stjórakni rogn og launir af sundri

Stjórakni í frammati, þvert yfir skipid (d. Stjórakni eða Þeodgof)

Stjórakni um brin: Stjórakni brin.

Stjórakniþing: hefti þingi. Þert upp í logid þingi.

Strálsóvad, 2 br. hundóvad (Vísir 16/2-'37)

Stramffóður: Einuig smáspíta, er vörn mata líf. 2 stýro smá stípsnum sínum.

Ströðul, s. s. stöfkunóðsamadur eða stípsostakljú, (Vestf.)

Stríðshugur (er o. t. v. stundum í titler!)

Strolla m. a. um fístri í lóð.

Studlagöng (Woodlusk) í þegar - eða fjósgöngum.

Stína (J. G. fjádr. bls. 86)

Sturka (netungagn) "Hvad öfli verði um hamsk. minni í dörnu loji?"

Súlla (fb. iun. y milla), sagt við frejat börn, sem eru með höflyn dri um matarkofid.

Súgur, s. s. hóloð (eja hás í Öllum stadi, sjá bls. 818 í st. D. Orðb.)

Sundastjór, þegar sér fyrir sundnum

Súrn, Hálsúrn (sjá bls. 418 í st. D. Orðb.)

Sunnudagshelgi

Svöðabrim, miltid, óreglulegt brim

Svalvidri (n) Hóldi: Svalvindi (D) grúpr. Stgr. Th.

Svartmengadur (latunali: svartmengd vísir og svartblár er oft svartblár: "eitt hvarð
óhræint, 2/ um stöpsferli manna og gjörðin.

Svarttrötur sigli (Sorte Ben) í Kartöflum = njólaugli (Vísir 22. ág. bls. 320, Vestf.)

Sveinshald J. H. um þjórn þat. bástups.

Sveifarsteinnur: "Nann er allra mesta sv."

Svíðkall: "mér er svíðkall í fötinu", svo kallt, að svíður munda

Svíljakró, lítil steinþró til geymslu nárlja (Árn.)

Svíðaklé, - kler, - bloti, um vöður

Svíðatöl, um menn, ónýð áhöld, of, krefur, mottöl, á o. fl.

Svíðsþli, um menn.

Svígrodur = fjúarrodur, (sjá bls. 705 í st. D. O.)

Taka á: "Hver stæð heit?" Flýja stórtúfi, veltungi í a'ðru í físta krúgu índ
stífti ofla meðal sjómanna.

Taka í: Cirina, "í stjórni", "á Gata", "Talið vel í, á Gata (Garda)!"

Taknanna

Taknanna, lítilt & algulmífur (sjá Gls. 556 íot. D. Orðb.)

Tektur: "Þú kemur mi fyrst til Teito y Sijgu" (sjá Sijgu, hén framan)

Tilbærlogi: "mér líður t." "Ég segi allt t." (í fróðum) Árin.

Tilheyrandi = það, sem mig vandar, ég í, þá hlfi myndir hús dunn

Tilfint: "Ja, flöt er mi tilfint, að hlja mér það til stannar, þó ég hafi átt krakka!"

Tyrfa = þviga (Hinnas. s.): "Ég misti tyrfauna mína ofan í lalinnu!"

Tyllingur, litllingur = þyflingur of djóti, ein og sandlingur of sandi, & anddreyðlingur
of handu bójóti. Spurning: Gæti þyflingur elti veid einu rétt, eða komu: hús stæð?

Tjáning. Ginnr. 1929, 6h. 326. og 332, of sögn. á tjá, sáning, sá; gáning, gá; tjáning, tjá;
sjáning, sjá; máning, má (af má); spáning, spá; krjáning, krjá. (til athugasemur.

Tjaldreim (sjá ath. Gls. 859 íot. D.O.) Tjalduradur

Tilfaga bódur gud

Tjáningur: Það gengur einu og lús í fjórum spóum (Árin); það, sem gengur mi of höggur.

Töfnustad, - spor - leit - hali - stóth - rófa: "Gleði þyggist rófa stóth lalinn í
af henni rófa"

Togargálgi, Skilfum myndadur jánu lozi oflagar (notadur sem Sijguþógi í séfubild!!)

Tölgarþjórdringur: 10 pund lölgur

Tónbórd (Mannatun) = tónflötur.

"Tónarogn (frith & áramykt)"

Tónsvifla: Formel = 870 í sek. udran: 880 og 860 (á 435, 440, 430.)

Totflingur (kringur) = þella (sjá þella)

Totfljár, einstærri, tvístærri.

- Tottaljar (Kendur við Tofu í Ólafsdal, orflutligi ein fyrstur manna um 1874?)
 Tæðimarkomáður, sá, sem seld áður var um 3 m² = legi þá um ári á höfning.
 Töllu stútur, í myrnum, t. d. í Þráidumyrri og nál. Þangotúðum í Álmu.
 Tunga, í fjala ketli, sem agnid er í
 Tunnulögg.
 Tunnulöpp, fagla föt og vöðir eru höfðar í tunnunum, opnum í báða enda, með föt
~~undir~~, hvítt menn höfðar andspennit hvar öðrum.
 Tutluja egg = Gu Snes ely o. fl.
 Tveitljáða (sjá bls. 873 í ísl. D. Ordb.)
 Tveitradin
 Tveitungi, tímmur, olífráður litmáji
 Tveitlozi: „Það er mi tveitlozi rétt.“
 Tveitgur: „Það eru tveitgur löggur í hönnu um“
 Tveitnotur, stúfadar fyrir harmonískum. (sjá bls. 877 í ísl. D. Ordb.)
 Tveit. Gefdu mi tveit í tímma mína. Tveit = leggtraud

uggi: "mitti spóds y uggá"

uggfærni, fogund þenna, mælti 1345, 1346, 1347, 1348.

ugging i vadi, snjóugging - bleyfa-ugging, sbr. handin da ugging - bloti.

uggitjumarlátur, hrognkelca, silungs.

uggsjá i heygandi.

uggsá: Gaudhugli, sbr. margu eilur, uggsá.

uggsfall: Strámsur frá landi

uggsdráttarbrim (sjá sog. alda)

uggsdráttur, upphallinn mitti Gájarhúsa y heygandi; á uggsdráttum er hátt lofð.

uggsdráttur (Rangirv.). Það er fest um þöfnu, heldu manni u. svo skipi skipi eigi flóku.

uggsdráttur (sjá hér framur og bl. 886. í D. Orðbók)

uggsdráttur i skipi

uggsdráttur i sandinni ull, blá þunnur um físki, (sjá yfirvagn)

uggsdráttur (Árn.) Skaffi, sbr. vatni er heit offur er einu sinni.

uggsdráttur

uggsdráttur, s.s. kannast

uggsdráttur, léttafíll i lofti y lofti d hágu.

uggsdráttur, uppgegnin með skipi Gájarhúsa y háaroti.

uggsdráttur, = augurdi.

uggsdráttur (in) hefir mið (þá eil i stormi, Skgr. Th.)

uggsdráttur = sudvotau vinlur (Árn.)

uggsdráttur, igitvotau vinlur

uggsdráttur = igitvotau

uggsdráttur = igitvotau: igitvotau i graut, vatnsgaust da igitvotau

uggsdráttur er einnig um atkerisfóti, fori: 4-5 fadma igitvotau, s.s. yfirvagn

uggsdráttur Gájarhúsa: kinnihár skipi klaci á sudvotau. Skótrinn undanfari hágu.

Utróður (úrn.) er einnig um 2. 3. 4. úrdur í dag

Utróðurshálsa: útróður líni gættu vatti, rofub. kláru, en það verður margra daga handindurður

Utróður sedill, leiddingaplagg línd meota, ranglata og hlutdráttur ís hófi fram.

Utróður adur, eila bit & eila, s. leftra.

Utróðurstjóri: háð, þulur, foatki, þruffann, emmídi, afni, salur, gjaldskrá, folti,

stod, dagitriú (brústingur), afnot, notandi, not, kljónleikar, Carus. Lúsi, afnots-

gjald - sjá (Utróður Frognir) o. fl.

Vaddiþýri = þreifvötn

Vakur fyrri sölu, þungi

Valkunn alsniðir: Valkunnall þroddur saman við gróandi snjó, heft til lóðruninga (Áru.)

Vanfæddur, oflíðisfædi

Vanfærsla í reikningi

Vangoldin stuld

Vannmetakind: Sullavik, heyrjulegur heitur, mun kyrr, kalda, örn, sam átti í þreifa þ
varasari, far í sandi eftir bát ía stípa, kjálfar.

Vanhent: "Gj á honum slíkt v." (Áru.) Hann hefir eltið þer! í tilípa minn"
máste einnig vanhent; sönnu þýðingur.

Varíðar mætti mid vegum og víðar, gegn hattu; í líðum, bláindótturum

Vatnaóttur (af söulman)

Vatna (r) yfir laglendi, fjöð og höðir; svolang frá landi.

Vatnsmarki í frimveldjum, bankasettum og bréfum, m. a. halskrössa, kúóna og þ

Vatnsmesti.

Vatnstrímsst, str. sjóstrímsst, sem er sitt hött og ólíkt.

Veduráttulag

Vedur (sjá bl. 628 í St. D. O.)

Veggjemi (Stofnun. orðabók Freysteins Einnarsona)

Vegmennska (sjá sönnu bók)

Vegsaga, segja til vegar

Veidi spjall, lína allamburð

Veifi skoti, legilsaga: Arnstj. Kúnda 7 og 19. Þl. Kofr. Þ.

Veidi vati: sjó.

Veldur ostur, vellidrafi

Verslavinn (þá eitt í stórn, Sjg. Th.)

Verðfesting Krónunnar

Verðunnar Laki (Vísir 27. ár, bls. 330. Vrotf.)

Vermáta, fjómanna: Kjöt, fiskur, Grand, smjör o. s. frv.

Vorzun (ar) ágoti, Ardur, Hagur, Hagadur, Jófundur, Leyfisbréf, Leyfi,
Lögjilding, 4 skotur, mdr, stúlka

Vetrarbarningur (árm.) safuð smátt og smátt að vötri til; Kostfléid.

Vetrarmein (Hid bláa vor: Bj. Halld.)

Víðdragi, Kulda víðdragi: Þangvarandi, hof Kala, Frostvog (árm.)

Víðlygn (Vísirunnar; Sjg. Th.)

Víðloma: Hanni 2 kys og 1. kysin í víðloma (Árm)

Víðtakagóður bátur, stíps, Víðfól

"Vígseðil" misstílið orðid vígseðil!

Vígstu vottur, prestur, þogi, lýsing, ræða, veizla (hjá biskups)

Víkurbjörg, matarfundur til viltunnar.

Víkuvædur, fúsi - útmalning (til víkur)

Víkumánuður, 28 dagar

Víðliðbraud, ágóða prestale all.

Víðlið-vinnur.

Vindstingur fyrir bjósti, s. s. snarandi (árm.)

Vinnugledi

Vinnuþonuþraki (i) i. str. vinnumannsþraki.

Virkli, skinn virkli, sand virkli

Vitadgjafi, útgeld (Lislandings?)

Vitriöl, gler salt

Vöðlagur gjöt, svo að siglanti se.

Voli, Göt, Flóa

Vatnberg, möberg sem ávallt er sitthandi

Vanglösin í Fugli

Vatnarleind: 4/8. Höt, 1/2 mæltur mör í 2 mör. (óþjund)

Vatnarсандur: Þoggja vatni, 4 veltu, virtur í 12 dala (24/4.) var nefndur Þoggja v. sandur

Vandavod (ábreid. frá Alafossi og s. f. v. vídar)

Vöðuseln, einnig um s'frak, óhræinlega og uppi vöðusanna.

Vöðum, sjónanna matu, en þeir höfðu, auk látgerdar sinnar.

Vöðubein, Vesalbein: Hann er ekki á neinum v. "Alls ekki svo annar.

(Ath. sumir segja möðubeinum, en það er lík stúlkan lef.)

Þáfall (Háinnat II, 90)

Þakletri (Salómóns orðstev. 19. 13, s. s. stærjálca, stöðugt gjálf. - letri.

Þakletris vottur; þetta á að vera fr. frá mér, fyrir. . . . "

Þaljadar í frangi, marinnkjanna, þara o. fl.

Þarablad.

Þauplyst, uparalytt frá jó (Alp. rímur).

Þaugkló

Þauvud (d. Þeseus)

Þekkingarfordi

Þerri flei. -

Þerrikló (skj.)

Þerri dropur í heidoliumlofti í þerrikló

Þerriblótur - flapur (í þerrikló)

Þerrihver í Henglinum (sjá l. 969 í V. N. Orðbog) = lýsing

Þyngrja í jóðum - þyngrja á munn veldum, þyngrja undir í höndi, þyngrja undir í fori, lóð, neti: Vegna stóðar þjóðjar o. þvi um l.

Þyngrla byrdi - ómáji - ródur - hófsvi (um stúp, sem þyngrja til ródur).

Þinnu; þidur eðri áttu þinnu vel ?"

Þettbarinn, mór, is í á, o. s. fró

Þettingu - andspj

Þjónumstufenna (Y. H. um Þj. bisk. Þórl.)

Þjótur, blindstær andur af Alvarum.

Þóttulagsmadur, þeir, sem eru í sömnumhöfðu, voru þóttulagsmenn."

Þóttulagsmenn (þeir eftir stúrin, Hgr. M.)

Þóttulags "Það vildi selja í sama þóttulags." 2/3 gat í mottali, þar sem þóttulags
í sylgjum er seti í.

Þota upp, um vedur: Hann atlar að þota upp (árm.) með reyningu,
(s.s. þjota); oft eftir hita og sólstein þótt þessi sé, en þá er
oftast reynt í vöndum.

Þrástur: "Sá hefir oft sitt, sem þr. er".

Þrautastund

Þrautfrindur heotur

Þrimalet mylja, safu í þrjú mál, degur o.s.frv.

Þríkrist Gallagros

Þrjúti-yrum (í vél)

Þrjú-kaffi, nósn-kaffi, (ný-Þeykviðka eða Þv. mál.

Þrjúþógrinn, þingur, þófur

Þring í búi, lítil heyr. eða matarfordi.

Þradþrogur - Steður, leudinn við e.hv.; Vanu, vinnu, ósid; Þaggi, sáta

Þradhent reipi, Þaggi.

Þradmúlin vöð eftir þóf eða undir þóf

Þrjúþuottli (árm.) lítil þrjúfa

Þringadur bátur, stípi, vörri hladið

Þringafar í stípinu

Þringi í tó

Þringur í bármun; Þettlyndur mædur. um stípi, þringt mál árm

Þrjúfni sólva: 78%, Vatn 22%

Þrjúvinda, vöð, mör, þrjú

Þrjúkaldi

Kaldraanalagur mædur

Þrjú(a) ungring í vöð

Þrjú sól, þrjúkud sól.

Þverfeta síj yfir fjórð, þ. e. far. heyr yfir.

Östundag(arn).
Östunveigar, Óðáinsdýflukur.
Óxlungar fjöru.

Öldurót (sbr. brinnurót) einbrenna við sanda, t. Þorlákshöfn og við
Landeyjar sanda.

Þingulfeisti. í hrauni, sjá sökkulfeisti, hraunfeisti, áfestei
Ör: Hann var ör í fótum, en á ladei varð eigi varð.

Örkulfeisti (sjá Haimurkringlu)

Örk, kista, 4 fótur undir, Arkulfeisti

Örgot, öfektiskind, hryggi, lóm, öfullburda

Örná svinn (sjá bls. 1004 íst. Þ. Orðbók)

Örreiðislot, - leyli - jörd.

Ör-totta að (hú) niðla svo, að eignum dropi neft feð ar.

Örfa-áund

Örfa sund (árm.), öfð nema í ladeydu

Östunefni í matvællum, m. a. sölum

Eftir máli

Orð þau, er ég hefji ritad hér ad framan, munu fóst ad Lima í íst. D. Orðlag, og hefji ég látid þess getid, u. m. k. við fóst þeirra, hverrar fjöðingur þau eru, eftir því sem ég veit um þad.

Þad skal fúslega játad, ad útlitunar mínar og fjöðingur, eru ad ^{summar} ejaðsöjdu hegnar og/agnuvel hangar, en þad vona ég ad eltri sé víða ad finna. Eg hefji n. fl. eltri borid fletta nákvæmt. Saman við íst. D. Orðlag.

Sumstadar hefji ég vituad i rit og bókum, og víða hefji ég bent i bladsíðu í íst. D. Orðlag, og oftast þar, sem mér þótti athugasemdir mínar og útlitunar vera oflangar til þess, ad endursita þad hér.

En því afrita ég orð þessa, ad ég vil eltri láta bókina, sem ég hefji ritad þau í, og hendi, heldur nota bladsíðu til sýnis og athugasemdir þeirra, er þau kenna ad vilja þjá. Sum þessara orða, eru, einn og áður veit, svo ejaðsöf og ei gild, ad ég tel þad fjöðingurastarf ad rita þau ^{up} og halda þeim við lýði, enda eiga þau, engu síður en önnur orð i bókinni fullan rétt i því, ad þa ad fljóts með, svo þau eigi gleymist ad fytirast með öðru. Mjög þeirra hafa lodað i minni minni - einn og sálmalögin górnur, m. a. „Vist er tu, þess, kóngur klár,“ og „Kotl er kornin, nið og inni,“ sem ég hefji veind svo heppin ad minna y. Korna í framsíðu á ný (1928), en sum þeirra eru einn og öðrum manna eystri, (í áru. og údar) þótt þeir jafuvel hefji eltri ejaðsöf athugad frad ejaðsöf sáar grein fyrir því.

Þess vil ég geta hér, ad upphaflega var þad eltri ottan min, ad endursita ~~orð~~ þau orð, er ég hefji ritad i bókina (íst. D. Orðlag) og eltri fundid þar, heldur þis ejaðsöfustu og því eru þau fóst tilfönd áður en ég fór ad rita þau

eftir upphafstíðnum, enda bjóst ég við að ég kæfi stúfnað þann upp aftur
í þessari vísari afritun minni, söknum þess, að fyrri hlutnum var þá
eigi við-handlað (var í láni), svo, að ég gat ekki búið þetta saman.

Hér er því ekkert neitt vísindalegt starf að nota, en fjórðungja-
starf til í þátt, hver sem til þess verður, að safna sem flestum
ordnum úr bótspora þau, enda til í að iot. D. Orðbók sé bók
til þess fallin, að geyma þau. Við neytni útgáfu þeirra bótsara
etti þau ekki á gleymsku.

Þótt ég kæfi mi ráðist í að rita um þessi hér úr í bókina, mi
enginn haldi, að ég hafi mig þessu verid eða vera þessan um þátt, því
málfróði hefji ég aldrei lokað, fremur en margt annað, sem ég hefji
andið að fara á mið við að eða: Aðeins verid átta mánuði í barna-
skóla og engu "lærdóm" annan hlutið, - nema repuluna - í einni!
Það á að verda og verður hlutskipti hinna lokaðu manna, að "moda
úr" þessum og öðru, er ég hefji hafa á löngu fyrir á safna.

Reykjavík, 19. október 1940

Jón Alþósson

Lygafroða

Orðid er alþingur, Árnassjóla. En það nafn í froðu þessu, er mynduð
 í ílatti, þegar undanrennu eða annari kostarinnu niðri er í það rannu.
 Vendum froða þessi því óguminn og bóla línuar stöð, sem undanrennan
 er kostarinnu og þynni. Helli mynduð afur í miði kostarinnu niðri, t. d.
 áfnum, niðri eða rjóma í milli ílatti, mynduð vitandi froða notkun
 við það, en hún vendum aldrei eins stöðveld, sem lygafroðan, sem hjáðnar
 niðri brátt. Þóttum af hjáðnar niðri vanda sundi, þetta er og
 hjáðna eigi eins fljótt.

Vid það, að stöð rjóma í stöðveldi mynduð sundi, en hveru þessu
 sem undanrennu eða annar þannu lógar vör stöðveldi mynduð lógar
 sundi eða kostarinnu það fast af því.

Hér er undir að haldi, að orðid (eða nafnid) lygafroða sé jafuvel í fyrstu
 til orðid í Árnassjóla, enda er það áttum óþingur annar þannu hsi í landi,
 það er veit til.

En í mi lygafroðan notkun stöðveldi við lyggi. Hefur hún blönd þetta nafn og því, að
 hún sé í öð við lyggina? Eftir þessu stöðveldi mynduð nafn þess, stöðveldi og
 stöðveldi mynduð. Þannu lógar hynni þessu einhverju nafni eða nafni blönd til stöðveldi-
 mynduð, og þessu, að þessu þessu og þessu nafni stöðveldi til mynduð þess og
 sem lyggi er nafnid, a. m. h. óþingurinn. Hvar er riddarinn þessu mynduð
 nafni listi, annað er lygafroða, t. d. nafni listi, málari listi, söng listi og
 stöðveldi? Þannu, blöndu og nafni listi riddarinn er nafni listi listi.
 er nafni listi, en þegar mynduð, gjoðsannu lógar frá mynduð allri mynduð listi

Helgu sunar og Halldors frá Ragnari, Leitarritin, "Flósafrótt", "Stundum og stundum
 ætli", og þú Leitarritin sam ítvængi þú í leyd fyrir hlöðt endan sína, "fossinn o. fl.
 En ætli þetta allt og hvers út of fyrir sig nagi leyn þessu gífur fróði, leitarritinu
 leyn gildi og lífs spæli fyrir fjóðina? Eða hafa síni ritdómaramis þessu í
 það og venslert sem nýr þar íd stannum, að hvers of þú líta góðgæti og hella þú
 ó-hvers nýri?

Hvæð sem nýr þú er, sem og lítt, hvarðo þessu þú þú hafa fyrir fjóðina, læt
 þú liggja milli hluta, en þú gæfðu er þú!

Leisfróða er þú að nefnd, sem nýr þú í hvarvæði íd þessu þú þú og flóð, leiri
 leiri í leiri. En þú nýr þú nýr ó lítt og liggja sjaldan leyni íd leiri, þú
 leiri, sem hella þú leiri þessu í hvarvæði, en óleiri og þú þú þú
 fróða þessu í þessu þú sem vinnu þú leiri. Þú er þú lítt ó lítt og liggja þú þú.
 Hvarvæði þú nýr þú þú þú íd leiri þú íd leiri þú íd leiri þú íd leiri
 þessu, þú þú íd leiri þú þú þú. Þú þú þú þú þú þú, þú þú, nýr þú
 eða stórnun, stórnun nýr þú vinnu. Leisfróða - leiri þú þú og leiri þú.
 var þú þú þú þú. Leisfróða er óleiri þú þú og leiri þú þú þú þú og
 leiri íd í leiri þú þú, óleiri þú þú íd leiri þú þú þú þú þú.
 lítanlegra þú þú, að þú þú þú þú þú
 þú þú. Þú þú, þú þú þú þú þú
 þú þú þú þú "nýt" mál í þú þú.